

รายงานกิจการของ

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

ประจำปี 2542



เมนูพระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำ
งานศฤงคารมรดกกรมพระตำหนักเปี่ยมสุข
วังไกลกังวล 12 เมษายน 2472

ปก : พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล หัวหิน (ด้านทะเล) : เหนือพระแกล เป็นพระราชลัญจกร
ประจำพระองค์ รัชกาลที่ 7 ซึ่งได้จำลองมาเป็นตราของมูลนิธิฯ (หม่อมเจ้ากมลีสถาณ ชุมพล
ทรงถ่าย พ.ศ. 2477)

สารบัญ

	หน้า
สารจากประธานกรรมการมูลนิธิฯ	1
หัวหินและวังไกลกังวล สมัยรัชกาลที่ 7	2
หม่อมราชวงศ์พฤษวิภาดา ชุมพล	
โอวาทของประธานกรรมการมูลนิธิฯ	28
- ในพิธีมอบทุนการศึกษาแก่นิสิตนักศึกษาบัณฑิตศึกษาเพื่อใช้ในการค้นคว้าวิจัย ประจำปี 2542	
โอวาทของรองประธานกรรมการมูลนิธิฯ	30
- ในพิธีมอบทุนการศึกษา แก่นักศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ที่สนใจเรียนทางสายวิทยาศาสตร์ แก่นิสิตนักศึกษาปริญญาตรีและ แก่นักบริหารราชการและลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปี 2542	
กิจกรรมมอบทุนการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2542	32
- ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก	
- ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยต่างๆ	
- ทุนการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ	
- ทุนการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาแก่นักบริหารราชการและ ลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
- ทุนการศึกษาแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายที่สนใจเรียน ทางสายวิทยาศาสตร์ทั่วประเทศ	
รายพระนามและนามผู้บริจาคเงิน	37
งบการเงิน	39
คณะกรรมการมูลนิธิฯ	44
วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ	ปกหลัง

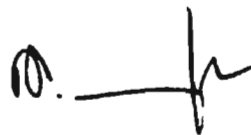
สารจากประธานกรรมการมูลนิธิฯ

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ได้จัดทำหนังสือรายงานกิจการของมูลนิธิ ประจำปี 2542 ฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 16 เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกิจการของมูลนิธิ ในรอบปีที่ผ่านมา และได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในตราสารคือสนับสนุนการอบรมการศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่ขาดทุน เผยแพร่พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ตลอดจนร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับสถาบันการกุศลอื่น

ในปี 2542 มูลนิธิฯ ได้มอบทุนการศึกษาแก่นักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลและนักเรียนบุตรข้าราชการชั้นผู้น้อยและลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อีกทั้งทุนการศึกษาแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายที่สนใจเรียนทางสายวิทยาศาสตร์ทั่วประเทศ ดังที่เคยทำมาทุกปี ซึ่งมูลนิธิฯ ได้พยายามคงไว้ให้ได้ แม้ในภาวะที่ดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งทำให้รายได้ของมูลนิธิฯ ลดลง อีกทั้งเงินบริจาคก็ลดลงจากที่เคยเป็นมา

ในปีนี้ มูลนิธิฯ ได้นำบทความเรื่อง “หัวหินและวังไกลกังวล สมัยรัชกาลที่ 7” เรียบเรียงโดย หม่อมราชวงศ์พศุภทิสานัน ชุมพล กรรมการมูลนิธิฯ มาตีพิมพ์ไว้พร้อมภาพประกอบภายในเล่มเพื่อให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาและรูปลักษณะของวังไกลกังวล ตลอดจนพระราชกรณียกิจที่หัวหินของทั้งสองพระองค์ และเป็นการร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงอภิเษกสมรสมาครบ 50 ปี ในปีนี้อีกด้วย เนื่องจากได้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับที่วังไกลกังวล เล็งวันอภิเษกสมรส

มูลนิธิฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรายงานกิจการของมูลนิธิฯ ฉบับนี้ จะทำให้ท่านผู้อ่านได้ตระหนักถึงพระราชกรณียกิจ พร้อมทั้งสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวอันเป็นคุณใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติบ้านเมือง ตลอดจนจะยังประโยชน์ตามควรให้สาธารณชนได้รับทราบเกี่ยวกับกิจการของมูลนิธิฯ และให้การสนับสนุนกิจการของมูลนิธิฯ เพื่อที่จะได้ดำเนินการให้บรรลุผลสมดังวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายไว้ต่อไป



นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา
ประธานกรรมการมูลนิธิฯ

หัวหินและวังไกลกังวล สมัยรัชกาลที่ 7

ม.ร.ว. พททิสาน ชุมพล

“วันนี้เวลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จลง ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล หัวหิน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท”

ข่าวในพระราชสำนักทำนองนี้คงเป็นที่คุ้นหูคุ้นตากันมาในช่วงหนึ่งปีกว่า ๆ ที่ผ่านมา ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับที่วังไกลกังวล เพื่อทรงพักผ่อนพระพลานามัยอยู่เป็นระยะ ๆ

ผู้ชมผู้ฟังบางท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรุ่นหลัง ๆ คงอยากจะทราบถึงความเป็นมาของพระราชนิเวศน์แห่งนี้ ท่านที่มีความรู้เรื่องการเมืองการปกครองของไทยคงพอทราบอยู่ว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ประทับแปรพระราชฐานอยู่ที่วังแห่งนี้ เมื่อคณะราษฎรก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 อีกทั้งเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เรียกกันว่า “กบฏบวรเดช” ขึ้นในเดือนตุลาคมในปีถัดมา ทั้งสองพระองค์ก็ประทับอยู่ที่นั่น และได้เสด็จพระราชดำเนินโดยเรือเร็วขนาดเล็กฝ่าคลื่นลมแห่งอ่าวไทยไปทางใต้ และประทับที่จังหวัดสงขลาเพื่อให้ไกลจากคู่ต่อสู้ทั้งสองฝ่าย และไม่เสี่ยงต่อการที่พระมหากษัตริย์จะทรงตกเป็น “องค์ประกัน” 1 หลายท่านคงทราบอยู่แล้วว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวังนี้ขึ้น แต่ไม่ทราบถึงประวัติความเป็นมา และรูปลักษณะของวังไกลกังวล ตลอดจนพระราชกรณียกิจที่หัวหิน ซึ่งไม่เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองทั้งสอง จึงขอปะติดปะต่อจากทั้งเอกสารและคำบอกเล่ามานำเสนอไว้ให้ผู้สนใจได้ทราบ

แปรสถาน หวังขึ้นขึ้น พื่นชีพฟูสมอง

การไปพักผ่อนตากอากาศรับโอโซน (ozone) ชายทะเล เริ่มขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 4 โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดบริเวณอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี เป็นสถานตากอากาศสำหรับชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่ในราชอาณาจักร ด้วยเหตุที่ว่าวงการแพทย์ในประเทศตะวันตกเริ่มเชื่อกันอย่างแพร่หลายว่า การได้รับอากาศบริสุทธิ์ที่ชายทะเล รวมทั้งได้อาบน้ำทะเลเป็นผลดีต่อการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ แต่องค์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเอง มิได้ทรงมีพระราชนิเวศน์ริมทะเล หากทรงสร้างพระนครคีรีหรือเขาวัง จังหวัดเพชรบุรี ไว้เป็นที่ประทับตากอากาศและทรงปฏิบัติธรรมตามที่เป็นพระราชกิจนิสัยแต่ครั้งทรง

ผนวชเป็นพระภิกษุอยู่ก่อนขึ้นเสวยราชย์ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังบ้านปืน หรือ พระรามราชนิเวศน์ขึ้นริมฝั่งแม่น้ำในเขตตัวเมือง เพชรบุรี เพื่อทรงฟื้นฟูพระพลานามัย แต่ไม่ทันได้ทรงใช้และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างพระราชนิเวศน์มฤคทายวันริมทะเลหาดชะอำ เพื่อทรงพระสำราญและทรงพระอักษร^๒

การพัฒนาหัวหินเป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศเริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 นี้ เมื่อทางรถไฟสายใต้สร้างเสร็จถึงหัวหินประมาณ พ.ศ. 2454 โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน (ต้นราชสกุลฉัตรไชย) ผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวงได้ทรงชักชวนพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ พ่อค้า คหบดีให้สนใจชายทะเลหัวหิน ซึ่งขณะนั้นเรียกว่า บ้านสมอเรียง หรือ บ้านแหลมหิน มีสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ เป็นต้นที่ทรงปลูกพระตำหนัก ส่วนเสด็จในกรมพระกำแพงเพชรฯ นั้น ไม่ได้ทรงมีตำหนักส่วนพระองค์ แต่ได้ทรงขยายงานกรมรถไฟหลวงโดยสร้างบังกะไลไว้ให้ ผู้โดยสารรถไฟได้พักตัดถนนจากสถานีรถไฟถึงชายทะเล และต่อมาสร้างโรงแรมรถไฟหัวหิน (โรงแรมโซฟิเทล เซ็นทรัล หัวหินในปัจจุบัน) และสนามกอล์ฟหลวงซึ่งต่างเปิดใช้งานเมื่อ พ.ศ. 2465 มีผู้ไปใช้บริการทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ คือ ปีนัง และสิงคโปร์^๓

พระปกเกล้าฯ กับการพัฒนาหัวหิน

แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ จะเคยโดยเสด็จสมเด็จพระพันปีหลวงไปประทับที่พระตำหนักสุขเวศน์ของเสด็จในกรมพระนเรศวรฯ อยู่บ้างตั้งแต่ยังไม่ได้ทรงอภิเษกสมรสก็ตาม แต่ก็มีได้ทรงมีพระตำหนักส่วนพระองค์ อีกทั้งในช่วงที่หัวหินได้เริ่มพัฒนาขึ้นนั้น พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปรักษาพระโรค และทรงศึกษาต่อที่โรงเรียนเสนาธิการทหารชั้นสูงของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ได้โดยเสด็จด้วย ตั้งแต่ พ.ศ. 2463 ถึง พ.ศ. 2467

หลังจากที่ได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติในปีถัดมา ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับที่ตำหนักสุขเวศน์ 2 ครั้ง ซึ่งคงจะทรงประสบด้วยพระองค์เองว่า เมื่อมีผู้ไปพักผ่อนมาก ก็เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำจืด จึงได้ทรงปรึกษากับเสด็จในกรมพระกำแพงเพชรฯ ยังผลให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดสภาพารุงสถานที่ชายทะเลทิศตะวันตก พุทธศักราช 2469 ขึ้น มีขอบเขตรับผิดชอบตั้งแต่หัวหินถึงชะอำในการจัดให้มีและแก้ไขบำรุงการคมนาคม ประปา ไฟฟ้า ออกแบบโครงการ ผังสำหรับเมือง งานปลูกสร้างและงานโยธาต่าง ๆ โดยเป็นนิติบุคคล มีอำนาจถือกรรมสิทธิเช่าถือ และจำหน่ายโอนทรัพย์สินต่าง ๆ ได้ ในเบื้องต้นนี้สภาพนี้ ประกอบด้วยข้าราชการประจำที่ทรงแต่งตั้ง มีเสด็จในกรมพระกำแพงเพชรฯ เป็นประธาน รายได้มาจากผู้มาพักผ่อนตากอากาศโดยเก็บเป็นค่าธรรมเนียมพิเศษควบไปกับค่าโดยสารรถไฟ

ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นการเก็บภาษีจากราษฎรในท้องถิ่น โดยคิดอัตราจากประเภทที่ดินเป็นเกณฑ์ เพื่อเร่งเร้าให้พัฒนาที่ดินของตนเอง งานที่สภาย ดำเนินการไปในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลง การปกครอง 2475 คือ การสร้างถนนจากชะอำถึงหนองแก การสร้างตลาด ‘ฉัตรไชย’ การจัดตั้งสถานพยาบาล และการสาธารณสุข อีกทั้งได้ทำการสำรวจเพื่อพัฒนาการชลประทาน การจัดทำน้ำประปา และการจ่ายกระแสไฟฟ้า โดยมีการศึกษาความเป็นไปได้ของการกั้นน้ำจัดจากน้ำทะเลด้วย นอกจากนี้ ยังจัดการวางผังให้มีทางสาธารณะลงไปที่ยายหาดเป็นระยะ ๆ ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบันด้วย⁴

อนึ่ง การตั้งสภาย นี้ขึ้นไม่ได้เพื่อพัฒนาหัวหินเท่านั้น หากแต่เป็นการทดลองรูปแบบ การปกครองท้องถิ่นแบบ municipality ซึ่งเดิมเรียกว่า “ประชาภิบาล” แต่ภายหลังเรียกว่า “เทศบาล” อันเป็นส่วนหนึ่งของแนวพระราชดำริที่ว่า ในอันที่จะส่งเสริมให้ระบอบประชาธิปไตย ผีงรากนั้น ราษฎรจะต้องได้รู้จักเข้าควบคุมกิจการท้องถิ่นด้วยตัวเองก่อนที่จะพยายาม ควบคุมราชการแผ่นดินโดยผ่านทางรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากที่ทรงเห็นพ้องกับ Sir Edward Cook ที่ปรึกษากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และที่ปรึกษาสภาย หัวหินนี้ว่า ต้องให้หน่วย การปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการให้ผู้พำนักอาศัย ณ ที่นั้น ได้เรียนรู้ทั้งแนวคิด และคตินิสัยของ ‘การปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น’ ต่อจากนั้น ได้มีการศึกษาเพิ่มเติมและ ยกร่างพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้น โดยทรงติดตามและเร่งรัดด้วยความสนพระราชหฤทัยโดยตลอด แต่ได้เกิดความล่าช้าด้วยเหตุต่าง ๆ รวมทั้งค้างอยู่ที่กรมร่างกฎหมายถึงสองปีครึ่ง ก็ได้เกิดการ เปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ขึ้นเสียก่อน.⁵

กล่าวเฉพาะตลาดฉัตรไชย ซึ่งรูปปลั๊กยังพอมีให้เห็น สังเกตได้ว่าเป็นอาคาร คอนกรีตเสริมเหล็ก มีหลังคาครึ่งวงกลมเป็น 7 โค้งติดต่อกัน เป็นสัญลักษณ์แสดงว่าสร้างขึ้น ในรัชกาลที่ 7 ผู้รู้แล้วว่าราชสกุลฉัตรไชยสร้างถวายเป็นการเทิดพระเกียรติในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงสร้างวังที่หัวหิน.⁶

เหตุใด ไกลกังวล

ภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันครองราชย์ คือในเดือนตุลาคม 2469 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการสร้างวังที่หัวหิน⁷ ทั้งนี้คงเป็นเพราะ ต้องพระราชประสงค์จะทรงพักผ่อนในเวลาที่ทรงพอว่างจากพระราชภารกิจอันหนักหน่วงของ พระมหากษัตริย์สมบูรณาญาสิทธิ ซึ่งต้องทรงรับโดยที่มีได้ทรงคาดการณ์ไว้ และทรงฟื้นฟู พระวรกายซึ่งทรบกันดีว่าไม่ค่อยจะแข็งแรงอยู่แล้ว อีกทั้งเมื่อทรงเป็นพระมหากษัตริย์แล้ว ต้องมีข้าราชการบริพารมาก ย่อมเป็นไปได้ที่จะเสด็จไปอาศัยประทับที่วังของเจ้านาย หัวหิน มีความเหมาะสมหลายประการ คือ มีระยะห่างจากพระนครพอควร เดินทางไปมาได้สะดวก ทั้งทางเรือ และทางรถไฟ มีอากาศดี และมีสนามกอล์ฟ ซึ่งเป็นกีฬาที่ทั้งสองพระองค์ทรงโปรด

การคาดเดาเช่นนี้คงไม่ผิดนัก เพราะได้พระราชทานชื่อวังแห่งนี้ว่า “ไกลกังวล”⁸

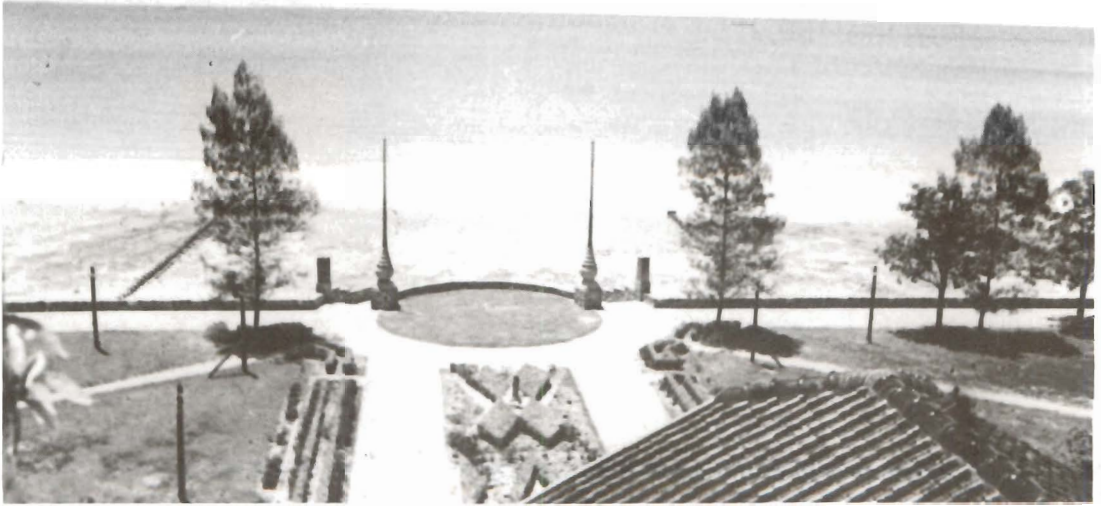
การจัดหาสถานที่เพื่อสร้างวังยากง่ายเพียงใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด แต่พออนุมานได้ว่า ไม่ง่าย เพราะชายหาดที่ตั้งของวังไกลกังวลนั้น หาได้กว้างหรือมีทรายละเอียดที่สุดในหัวหินไม่ กลับมีโขดหินปะปนอยู่มาก เมื่อเริ่มสร้างมีเนื้อที่เพียง 37 ไร่ 67 ตารางวา ในภายหลัง พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนครสวรรค์ พลโท หม่อมเจ้าอมรทัต กฤดากร และราษฎรชาวหัวหิน มีนายบัว ดาบไว เป็นหัวหน้าได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินรวม 300 ไร่ เพื่อขยายเขตพระราชฐานออกไป ซึ่งก็ได้พระราชทานเงินตอบแทนแก่บุคคลเหล่านั้นโดยถ้วนทั่ว⁹ ในการนี้และในการก่อสร้าง โปรดเกล้าฯ ให้ใช้เงินพระคลังข้างที่¹⁰ ซึ่งในขณะนั้นถือว่าเป็นเงินใช้สอยส่วนพระองค์ของผู้ที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ และเป็นต่างหากไปจากเงินของแผ่นดิน¹¹

ไกลกังวล ริมฝั่งคลื่น

วังไกลกังวลตั้งอยู่ทางทิศเหนือของโรงแรมรถไฟและตลาดหัวหิน บริเวณด้านหนึ่งติดถนน อีกด้านหนึ่งลึกเข้าไปมาก ติดทะเล เป็นหน้ากว้าง ผู้คนที่เดินทางไปตากอากาศที่หัวหินโดยทางรถยนต์ในปัจจุบัน อาจผ่านวังไกลกังวลไปโดยไม่ทราบด้วยซ้ำ เพราะจะมีเพียงรั้วลวดหนามและไม้พุ่มริมรั้วเสียเกือบตลอดแนวเขต จะสังเกตได้บ้างก็เห็นจะเป็นพื้นน้ำกว้างมีแมกไม้ล้อมรอบคล้ายสวนสาธารณะ เรียกว่า ‘ทะเลน้อย’ ซึ่งเป็นสระน้ำสำหรับกักน้ำไว้ใช้ทำน้ำประปา ซึ่งทรงแจกจ่ายให้ราษฎรด้วย มีประตูน้ำปิดเปิดด้านทะเล น้ำจึงค่อนข้างกร่อยอยู่บ้าง อีกอย่างหนึ่งซึ่งสังเกตได้จากถนนก็คืออาคารสองชั้นที่ทำการกองทหารรักษาพระองค์กับซุ้มประตูทรงโค้ง ส่วนอาคารภายในแทบจะมองไม่เห็นจากถนน เว้นหน้าประตูสูงก่ออิฐฉาบปูนผิวขรุขระซึ่งก่อสร้างอย่างดี

แต่หากมองจากทะเล จะได้ทัศนียภาพรวมของวัง เชื่อนหินยาวทอดตลอดแนว ที่ปลายเขตมีศาลาหลังคาลาดเอียงชายงอนเล็กน้อย ช่องเปิดทรงโค้ง สำหรับทหารยืนยาม แต่เมื่อไม่มีทหารยืนให้อารมณ์ค่อนข้างโรแมนติค ที่แถบตรงกลางของเขื่อนมีบันไดโค้งสำหรับขึ้นลงจากชายหาด (บางท่านว่าใช้เป็นเสาธง) แบ่งเป็นสองข้าง แต่ละข้างขนานด้วยพุ่มข้างบิณฑ์ ยอดแหลมสูง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทน “สุโขทัยธรรมราชา” พระนามทรงกรมและตะเกียงทรงคางหมู ซึ่งในวันที่แสงเอื้ออำนวยจะสังเกตเห็นว่ามีพระปรมาภิไธย “ปปร.” หรือ “ปรมินทร มหาปราชธิปก” สลักอยู่ที่กระจก

ถัดเข้าไปผ่านทิวสนซึ่งปลูกขนานชายฝั่ง และสวนแบบตะวันตกกลดลลายเรขาคณิตแบบฝรั่ง มีไม้พุ่มนานาชนิดตัดเป็นรูปทรงประดับ พระตำหนักเปี่ยมสุขที่ประทับตั้งสงบ เหนือแพรงแลได้จั่วหลังคามีปูนปั้นลายพระราชลัญจกรประจำพระองค์ ประกอบด้วย ศร 3 เล่มบนราว มีตรามหาจักรีและพระมหาพิชัยมงกุฎประดิษฐานอยู่เบื้องบน (ดูภาพปกหน้า) “สามศร” นั้นเป็นเครื่องหมายประจำพระองค์มาตั้งแต่ครั้งยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้า



ทางขึ้นจากทะเลและสวนทรงเรขาคณิต เห็นเสาทรงพุ่มข้ามบิณฑ์ ตะเกียง 'ปปร' และทิวสน
(ถ่ายจากหอเหนือหลังคาพระตำหนักเปี่ยมสุข)



พระตำหนักเปี่ยมสุขมองจากเขื่อน

ประชาธิปกคักติเดชน์ โดยเดชน์ แปลว่าศร คักติเดชน์ คือ ผู้ทรงอำนาจด้วยศร ทั้งหมดเป็นเครื่องแสดงว่า วังนี้เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว กษัตริย์ผู้ทรงราชย์ส่วนตราที่ประดับอยู่ ณ ที่อื่น ๆ ในวังนี้ เช่นลายปูนปั้นที่ได้จ้วหลังคาเหนือช่วงโค้งสูก้องเครื่องสำหรับเตรียมพระกระยาหาร ซึ่งอยู่อีกด้านหนึ่งของลานหลังพระตำหนัก หรือที่หอน้ำประปาและลายเหล็กหล่อพระทวาร (ประตู) ขึ้นพระตำหนักนั้น เมื่อสมัยรัชกาลที่ 7 เป็นตราลำแสงอาทิตย์ส่องผ่านกลีบเมฆ (ดูภาพปกหลัง) ทั้งหมดออกแบบให้มีความหมายแทนพระนามสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ

เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์ให้วังแห่งนี้เป็นวังส่วนพระองค์ ซึ่งสร้างพระราชทานพระมเหสีพระองค์เดียวของพระองค์¹² นอกจากสัญลักษณ์แทนพระนามแล้ว ยังน่าสังเกตด้วยว่า ศาลพระภูมิซึ่งสร้างด้วยหินไว้ที่ริมเขื่อนพันเขตพระราชฐานชั้นในออกไปทางทิศเหนือเล็กน้อย แทนที่จะมีรูปเทพบุรุษเช่นศาลพระภูมิทั่วไป กลับเป็นลายปูนปั้นเทพธิดา ซึ่งกล่าวกันว่าคือพระสุรัสวดี เทพเจ้าแห่งทะเล¹³

ท่านผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นสถาปนิกออกแบบและผู้อำนวยการสร้างวังไกลกังวล คือ หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรร กฤดากร ผู้อำนวยการศิลปากรสถานในขณะนั้น ทรงเรียกท่านชายองค์นี้ว่า “ตาโป๊ะ” ท่านโป๊ะทรงสำเร็จการศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์จากเลโคล นาซีองนาล เดส์ โบซาร์ต ประเทศฝรั่งเศส หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า “โบซาร์ต” ซึ่งเป็นสถาบันศิลปะชั้นสูงที่ขึ้นชื่อลือนามไปทั่วโลก จึงเป็นที่คาดกันว่าท่านโป๊ะจะทรงออกแบบวังที่หรูหราโอ่อ่าถวาย ดังมีพระราชกระแสรับสั่งอย่างมีพระอารมณ์ขันว่า “ตาโป๊ะจะสร้างปราสาทฝรั่งให้ฉันอยู่หรือเปล่าก็ไม่รู้ พวกโบซาร์ตนี้จุ๊กจิกถามมากไม่ได้เสียด้วย”¹⁴ เท่ากับว่าทรง “ดักคอ” โดยทางอ้อม

จึงปรากฏว่า รูปแบบสถาปัตยกรรมที่หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรทรงออกแบบนั้น แม้ว่าจะมีอิทธิพลของตะวันตก ก็เป็นแบบสเปน “แต่ก็ได้ดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศร้อนชื้นของไทย และมีขนาดไม่ใหญ่โตนัก และเหมาะสมกับการเป็นที่ประทับตากอากาศรูปแบบคล้ายไปทาง “บ้าน” ขนาดใหญ่มากกว่าพระราชวังที่ต้องการความมีระเบียบและระบบที่ซิงซัง ไม่มีการแยกเป็นฝ่ายหน้า ฝ่ายใน ตามแบบแผนของพระราชวังที่เคยมีมาในโบราณราชประเพณีอีกต่อไป”¹⁵ อันที่จริงอาคารต่าง ๆ ให้ความรู้สึกว่าได้ด้วยซ้ำ เพราะใช้ซุ้มประตูและชายหลังคาทรงโค้งอยู่หลายแห่ง ตามแบบสมัยนิยมในฝรั่งเศสขณะนั้น ซึ่งถือคติ ‘จิ๋วแต่แจ๋ว - small is Beautiful’¹⁶

กลับมามองจากทะเล ด้านซ้ายของพระตำหนักเปี่ยมสุข แต่ห่างออกไปผ่านสวนสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นพระตำหนักน้อย ส่วนทางด้านขวาเป็นศาลาเอนกประสงค์ พระราชทานนามว่าศาลาเรียง ถัดเข้าไปเล็กน้อยทางด้านขวาเช่นกัน คือ พระตำหนักปลูกเกษม และเรือนเอิบเปรม และเรือนอมปรีย์ดี ชื่อคล้องจองกัน (และกับพระตำหนักเปี่ยมสุข) หากเดินไปทางขวา หรือ



ตราสัญลักษณ์ลำแสงอาทิตย์ส่องผ่านกลีบเมฆ-รำไพพรรณี เป็นลายเหล็กหล่อพระทวาร



ศาลพระสุรัสวดี



พระตำหนักน้อยมองจากหอคอยพระตำหนักเปี่ยมสุข ชุ่มต้นไม้อยู่ด้านขวา ป้อมทหารอยู่ด้านซ้าย และทิวทัศน์หัวหินพร้อมเขาตะเกียบอยู่ไกล ๆ



พระตำหนักปลูกเกษมและเรือนเอิมเปรม มองจากหอคอยพระตำหนักเปี่ยมสุข เห็นหลังคาศาลาเรียงพร้อมคอร์ทสควอชอยู่ด้านล่างของภาพ และช่องโค้งห้องเครื่องอยู่ด้านซ้าย

ทิศเหนืออีกเล็กน้อยจะเห็นทะเลน้อยมีทิวเขาอยู่เบื้องหลัง และศาลพระสุรัสวดีริมเขื่อนถัดเข้าไปจากทะเล เป็นอาคาร 2 ชั้น เรียกว่าเรือน 25 ซึ่งมีลักษณะสถาปัตยกรรมที่คล้ายคลึงกับพระตำหนักแต่ลดความวิจิตรบรรจงลงมาจาก ส่วนด้านหลังพระตำหนักเปี่ยมสุขเป็นช่องโค้งสู่ห้องเครื่องดังกล่าวแล้ว อีกด้านเป็นสนามซึ่งมีแมกไม้ประดับตัดด้วยถนนคดเคี้ยวไปสู่ประตูกำแพงเขตพระราชฐานชั้นใน ซึ่งมีอาคารทรงกลมยอดแหลมแบบปราสาทฝรั่งขนาดเล็กอยู่ข้างๆ พระตำหนักและอาคารเหล่านี้เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. 2469 และสร้างไปเรื่อย ๆ ทีละเล็กทีละน้อย จนแม้หลังจากที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงรักษาพระเนตรที่ประเทศอังกฤษเมื่อ พ.ศ. 2476 และไม่ได้เสด็จกลับมาประเทศไทยอีกเลย ก็ยังมีการก่อสร้างอยู่อีกบางส่วน ดังนั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ และสมเด็จพระเจี๋ย จึงมิได้ทรงมีโอกาสดำเนินการพระเนตรวังส่วนพระองค์แห่งนี้สร้างเสร็จสมบูรณ์เลย

ศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์แฉ่งน้อย ศักดิ์ศรี อดีตอาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความเห็นทางวิชาการไว้ว่า

“พระตำหนักต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นพระตำหนักที่แสดงให้เห็นถึงความละเอียดละออของสถาปนิก ที่จะเลือกใช้วัสดุก่อสร้างให้เหมาะสมกับท้องถิ่น เช่นการประดับด้วยหินก้อนใหญ่ที่ฐานเพื่อแสดงความหนักแน่นของอาคาร แล้วค่อยกลายเป็นผิวฉาบปูนลาดเกรียงรูปโค้ง มีการใช้โค้งประกอบทั้งส่วนของช่องเปิดตามที่ตั้งต่าง ๆ ตอบรับกับรูปโค้งของหลังคาบางส่วน นอกจากนั้น ยังมีรายละเอียดที่น่าสนใจในองค์ประกอบสถาปัตยกรรมตามที่ตั้งต่าง ๆ เช่น จันทัน ฝ้า เพดาน ทับหลัง บัวน้ำตก ฯลฯ อีกเป็นจำนวนมาก ที่เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับงานสถาปัตยกรรมในรัชกาลนี้”¹⁷

ในด้านภูมิสถาปัตยกรรม ริมทางเดินเชื่อมระหว่างพระตำหนักเปี่ยมสุขกับพระตำหนักน้อย มีศาลาที่นั่งเป็นหินพร้อมซุ้มหลังคาไม้เลื้อย ซึ่งให้บรรยากาศเป็นธรรมชาติ นอกจากนั้น “มีส่วนประดับภูมิทัศน์ได้แก่ รูปงานปฏิมากรรมต่าง ๆ รูปแกะสลักของบาทลี (จากหิน ซึ่งคงทรงนำกลับมาเมื่อครั้งเสด็จประพาสเมื่อ พ.ศ. 2472 - ผู้เขียน) อุปกรณ์การเดินเรือ และนาฬิกาแดด เป็นต้น นอกนั้นมีโคมไฟ และหินก้อนใหญ่รูปทรงดงามประดับ”¹⁸

พระตำหนักเปี่ยมสุข

พระตำหนักเปี่ยมสุข ซึ่งทรงประกอบพิธีก่อพระรากเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2470 นั้น¹⁹ “เป็นอาคารคอนกรีตสูงสองชั้นบนฐานสูง ทำให้ดูเป็นสามชั้นในบางด้าน มีหลังคามุมชั้นมุมด้วยกระเบื้องดินเผาเคลือบสีน้ำตาลเข้ม ส่วนฐานผนังทั่วไปประดับด้วยหินก้อนใหญ่สีน้ำตาล ส่วนอื่นของอาคารเป็นผนังฉาบปูนเรียบ มีลวดลายเล็กน้อยตามช่องหน้าต่างและประตู”²⁰ พระทวารเข้าออกพระตำหนักอยู่ทางด้านตรงข้ามกับทะเล มีปฏิมากรรมรูปนกยูงประดับที่หัวเสา แทนทางขึ้นสู่พระทวาร ทางด้านข้างพระตำหนักมีพระทวารลงสู่ศาลาเรียงด้วย องค์พระตำหนัก



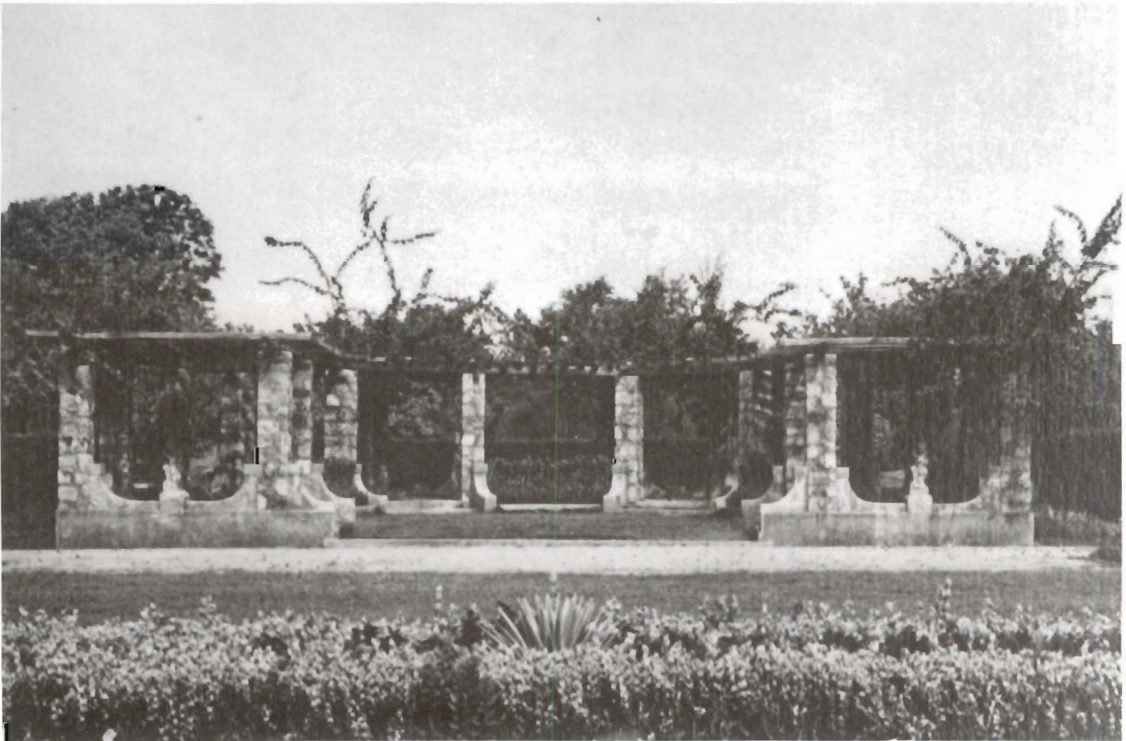
พระตำหนักเปี่ยมสุขและศาลาเรียงมองจากด้านภูเขา



พระตำหนักเปี่ยมสุขด้านตรงข้ามกับทะเล (สังเกตบันไดลงจากชั้นสอง) และศาลาเรียง
โปรดสังเกตบันไดลงจากพระตำหนัก และช่องแสงอัฒจันทร์ที่มีตรา Art Nouveau



พระตำหนักเปี่ยมสุข นอกชานและซุ้มต้นไม้ทรงโค้ง



ศาลาที่หนึ่งและซุ้มต้นไม้ระหว่างพระตำหนักเปี่ยมสุขกับพระตำหนักน้อย



ขณะประทับที่วังไกลกังวล พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมิได้ทรงละทิ้งข้อราชการ
ยังทรงหนังสือราชการและทรงสดับรับฟังข่าวสารบ้านเมืองทางวิทยุกระจายเสียงอยู่เสมอ



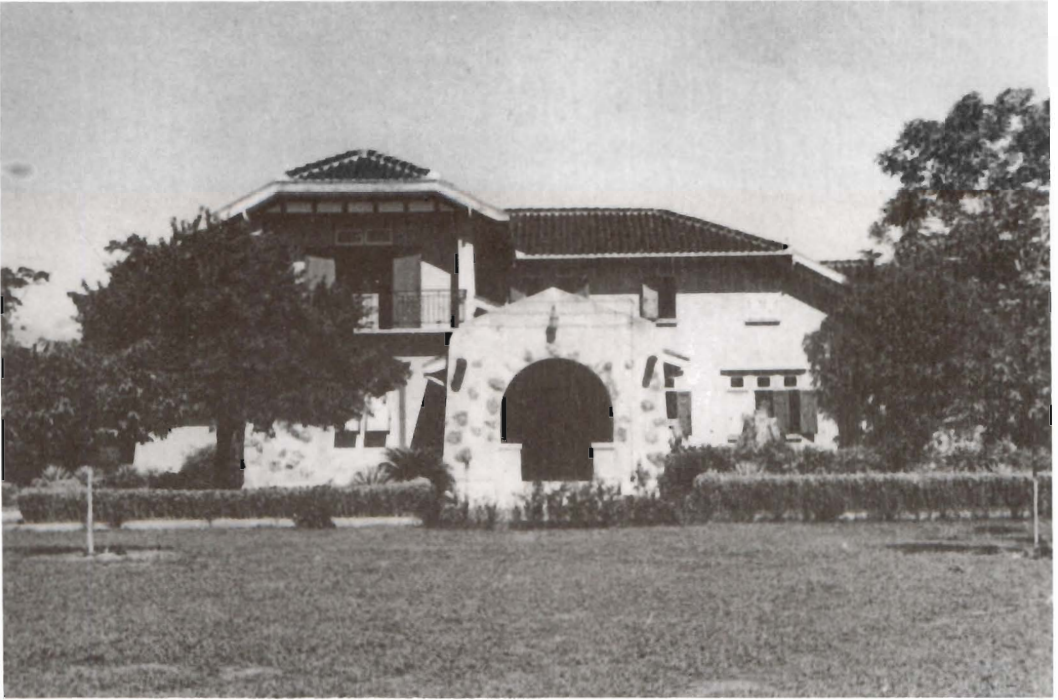
สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินี ประทับริมขอบน้ำพุในสวนบริเวณ
ระเบียงหลังพระตำหนักเปี่ยมสุขด้านทิศตะวันตก

ด้านเดียวกันนี้มีหอคอยทรงเหลี่ยมเหนือแนวหลังคาขึ้นไปเล็กน้อย ซึ่งสามารถขึ้นไปชมวิวดูได้ด้วย มีแก้วลึบล้อมรอบ ช่วยลดความกระด้างลงและทำให้ดูเก่าแก่ มีบันไดหินจากนอกอาคารลงจากชั้นสองทางด้านนี้ด้วย ส่วนทางด้านทะเลมีระเบียงใต้ชายคาที่ชั้นหนึ่งซึ่งยกสูงและมีบันไดหินลงมาสองด้าน ในแง่นี้ ลักษณะพระตำหนักจึงคล้ายกับบ้านชายทะเลหัวหินสมัยนั้น ส่วนทางด้านตรงกันข้ามทำนอกชานกว้างแต่มีความเป็นส่วนพระองค์พอสมควร เพราะอยู่สูงมองเข้าไปจากพื้นดินไม่เห็น กลางนอกชานมีอ่างน้ำพุทรงกลมเล็ก ๆ ตั้งอยู่บนฐาน 8 เหลี่ยมประดับด้วยกระเบื้องโมเสกเป็นดาว 8 แฉก นำเอ็นดู ริมนอกชานก่อเป็นที่นั่งยาวประดับด้วยกระเบื้องโมเสกเช่นกัน มีซุ้มทรงโค้งปกคลุมด้วยสร้อยอินทนิลดอกสีม่วงย้อยลงมา ทำให้ดูเป็นธรรมชาติแบบบ้านฝรั่งในชนบท

ส่วนภายในพระตำหนัก ให้ความรู้สึกว่ามีขนาดย่อมกว่าที่มองจากภายนอก เท่าที่ทราบชั้นล่างมีเพียง 3 ห้อง คือ ห้องทรงพระสำราญตามแนวยาวของพระตำหนักเปิดออกสู่ระเบียงหน้าและระเบียงหลังได้ ปัจจุบันประดิษฐานพระบรมรูปของล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์เจ้าของเดิมและเป็นห้องที่ผู้ชมโทรทัศน์ได้เห็นบ้างในข่าวพระราชสำนัก ห้องเสวยมีพระแกลเปิดไปทางชายหาด และห้องพักพระกระยาหาร หรือ pantry เท่านั้น พระแกลที่อัมจันทร์ (บันได) ชั้นชั้นสองมีกระจกสีแบบฝรั่ง (stained glass) ประดับด้วยภาพปลาว่ายเวียนอยู่ในน้ำ ตรงกลางมีตราเตี๋ยแสดงสัญลักษณ์พระนามของทั้งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ซ้อนทับกัน คือ สัญลักษณ์ สามศร จากสร้อย “ศักดิ์เดชน์” ในพระนามสมเด็จพระเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิ์เดชน์ และสัญลักษณ์ ลำแสงอาทิตย์ส่องผ่านกลีบเมฆ ซึ่งหมายถึงพระนามรำไพพรรณี ลักษณะศิลปะแบบ นวศิลป์ หรือ Art Nouveau (ตามความเข้าใจของผู้เขียนซึ่งไม่ใช่ผู้ชำนาญ) สีสดงดงามตรึงใจ ไม่ทราบว่าเป็นผู้ออกแบบ แต่คงจะเป็นหม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ราชบริพารเก่าแก่ ผู้อยู่ที่วังไกลกังวลมาตั้งแต่ 2475 เล่าให้ผู้เขียนฟังเมื่อหลายปีมาแล้วว่า หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงสละราชสมบัติแล้ว มีการเอา “ยางมะตอย” มาปิดทับตรานี้ แต่ปัจจุบันได้แกะออกแล้ว ความสวยงามปรากฏดังเดิม” ชั้นสองของพระตำหนัก เข้าใจว่ามีห้องพระบรรทม 2 ห้อง และห้องสร่งเพียงเท่านั้น และมีห้องเล็ก ๆ บนหอคอยด้วย ซึ่งข้าราชการเก่าแก่เล่าว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงใช้ทรงพระอักษร การวางตำแหน่งห้องต่าง ๆ เหล่านี้ตามแนวพระตำหนักทำให้ทุกห้องรับลมทะเล

ศาลาเรียง

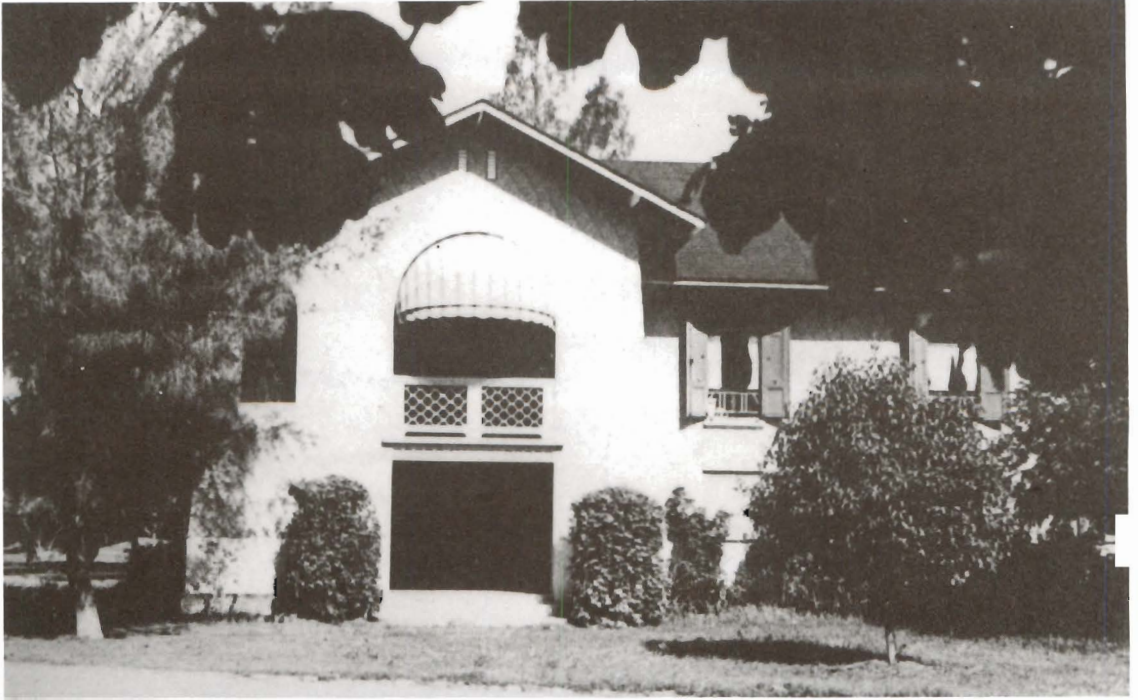
จากพระตำหนักไปทางทิศเหนือ มีทางเดินโล่งมีหลังคาคลุมสู่ศาลาเรียง ซึ่งมีขนาดย่อมส่วนหนึ่งเป็นคอร์ทกีฬาสควอช (squash court) เพดานสูงขนาด 2 ชั้น หลังคาทรงจั๊วลาดลงสองข้าง แต่หน้าบันเป็นทรงโค้งตีตารางติดกระจกคล้าย ๆ กับที่สถานีรถไฟหัวลำโพงสองด้านช่องทางเข้าเป็นมุขซึ่งมีลักษณะคล้ายป้อม ป้อมหนึ่งโล่งอีกป้อมหนึ่งเป็นห้องน้ำ ที่



พระตำหนักน้อยมองจากเขื่อน ช่องทางเข้าอุทยานแจ



พระตำหนักน้อยด้านที่หันสู่พระตำหนักเปี่ยมสุข



พระตำหนักปลูกเกษม รวาระเบียงรังผึ้ง



หอหน้าประปา

ปลายสุดด้านทะเล ยกพื้นเล็กน้อยเป็นเวทีสำหรับการแสดง ส่วนด้านคอร์ทสควอชมีบันไดขึ้น ไปบนเฉลียงสำหรับดูการเล่นสควอช ลูกกรงบันไดเป็นไม้กึ่งทรงกลมบ้างทรงกระบอกบ้าง หลากสีสวยงามตัดกับความเรียบง่ายของส่วนอื่น ๆ ของศาลา กีฬาสควอชนี้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงเป็นประจำควบคู่กับเทนนิสทั้งที่วังไกลกังวลและที่วังศุโขทัย ซึ่งมีคอร์ทสควอช เช่นกันเป็นอาคารต่างหาก ศาลาเจริงนี้เป็นศาลาเอนกประสงค์สำหรับเลี้ยงพระ พระราชทานเลี้ยง ทรงกีฬา ทรงดนตรีทั้งไทยเดิมและเทศ จัดฉายภาพยนตร์ทั้งที่ทรงถ่ายและภาพยนตร์ของ ต่างประเทศ รวมทั้งการดูสำหรับเด็ก ๆ ในพระราชอุปการะ จัดงานรื่นเริงและการแสดงต่าง ๆ นับว่า ณ ศาลาเจริงแห่งนี้ดูริยางศิลป์ นาฏยศิลป์ และสถาปัตยกรรมได้รับการส่งเสริมอย่างครบ ถ้วน²² ศาลาเจริงยังใช้เป็นท้องพระโรงได้ด้วยเมื่อจำเป็น

พระตำหนักน้อย

พระตำหนักน้อยอยู่ห่างจากพระตำหนักเปี่ยมสุขไปทางทิศใต้เป็นอาคาร 2 ชั้น ขนาด ย่อมกว่าไม่ยกสูง ผังเป็นรูปตัวแอล (L) มีรั้วก่ออิฐเตี้ย ๆ ล้อมรอบก่ออิฐฉาบปูน มีซุ้มประตู ทางเข้าด้านทะเลเป็นรูปคล้ายรูปกุญแจ หรือเกือกม้ากลาย ๆ ด้านในเป็นสวนสี่เหลี่ยมขนาดย่อม ที่ฝรั่งเรียกว่า Court yard พอที่จะนั่งพักผ่อนเป็นส่วนตัวได้ หลังคาด้านที่หันสู่พระตำหนัก เปี่ยมสุขลาดลงยาวจากชั้นสอง ทำให้ดูเหมือนว่าเป็นอาคารชั้นเดียว ด้านหลังมีกำแพงและ ซุ้มประตูทรงโค้ง ตำหนักนี้จัดเป็นที่ประทับของเจ้านายชั้นบรมวงศ์ และในรัชกาลปัจจุบันเคย จัดเป็นที่ประทับของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เคยทรงเชิญเสด็จสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ไปประทับเช่นกัน

พระตำหนักปลูกเกษม

ทางทิศเหนือของพระตำหนักเปี่ยมสุขเป็นพระตำหนักปลูกเกษม อาคาร 2 ชั้น ไม่ยกสูง หันหน้ารับลมทะเล มีช่องทางเข้าสี่เหลี่ยม ชั้นบนเป็นระเบียงโล่งใต้หลังคา ช่องเปิดทรงโค้ง มีผ้าใบทรงโค้งบังแดด รวาระเบียงเป็นลายรังผึ้งแปลกตา ในรัชกาลปัจจุบันโปรดเกล้าฯ ให้ สร้างพระตำหนักสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ขึ้นข้าง ๆ เรือนเอิบเปรมกับเรือนเอมปรีดี

ถัดไปนั้นเป็นบังกะโลชั้นเดียวลักษณะคล้าย ๆ กัน มีชื่อเป็นปูนปั้นสลักอยู่ที่ใต้หน้าต่าง ช่องหนึ่ง พระตำหนักปลูกเกษม และเรือนทั้งสองนี้ ในสมัยรัชกาลที่ 7 จัดเป็นที่ประทับของ เจ้านายชั้นพระบรมวงศ์ และชั้นอนุวงศ์ผู้ตามเสด็จแปรพระราชฐาน ส่วนอาคารหลังอื่นที่พำนัก ข้าราชการบริวาร และที่ทำการต่าง ๆ มีทั้งที่เป็น 2 ชั้น และแบบบังกะโล บางหลังเช่น เลขที่ 8 และเลขที่ 15 สร้างเหมือนกัน

พระราชพิธีคฤหมงคล

เมื่อพระตำหนักเปี่ยมสุข และศาลาเรียงสร้างเสร็จ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีคฤหมงคลขึ้นพระตำหนักเมื่อวันที่ 10-12 เมษายน 2472 เกี่ยวกับงานนี้ หม่อมเจ้าหญิงสีดาตำรวจ ชุมพล ข้าราชการบริพารผู้ร่วมแสดงในงานทรงบันทึกไว้ว่ามีงานรื่นเริงด้วย จัดขึ้นที่ศาลาเรียงโดยมีการแสดงรีวิวหลายฉาก จุดมุ่งเป็นการล้อและเตือนสติข้าราชการ เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย ตำรวจ ทหารเรือ หมอพิน รวมทั้งผู้พิพากษาและทนายความ และมีการแสดงสวยงามคั่นอยู่หลายฉากแต่ละฉากสวยงาม โดยมีการช้อมกันอยู่ถึง 3 เดือน ที่พระที่นั่งอัมพรสถานที่ประทับที่กรุงเทพฯ ฉากแรกเป็นเพลงมอญดูดาว “ชายหนุ่มสำอางสีน้ำเงิน ใส่เสื้อราชปะแตนกระดุม 5 เม็ด หญิงแต่งธรรมดา สีเขียวและชมพูสลับกัน สมัยนั้นผู้หญิงนุ่งกระโปรงสั้น และใส่เสื้อยาวคลุมสะโพก ซึ่งเข้ากันดีกับสีลาการเดินแบบฝรั่ง แต่คราวนี้ใช้เพลงไทย มอญดูดาว ผู้แสดงร้องเอง คำร้องเท่าที่จำได้เริ่มดังนี้

‘พวกเราเหล่าเย็นแมน แสนเฮฮา

อิมูรา เห็นหุรุ จะฟูใหญ่

เพื่อให้ท่าน ที่รับเชิญ เจริญใจ

ในวันขึ้น ตำหนักใหม่ ไกลกังวล ...’

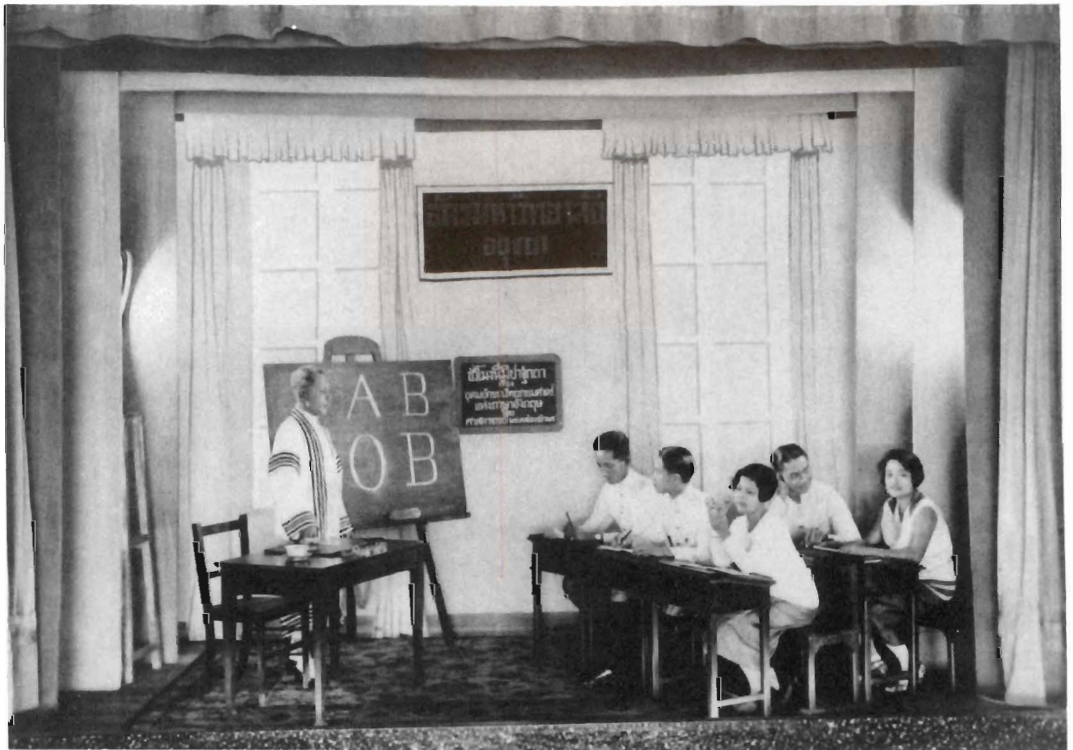
‘เย็นแมน’ คือ ชื่อเรียกข้าราชการบริพารในพระองค์ฯ ซึ่งแปลงมาจากคำว่า gentleman ต่อมาคำ ‘เย็นแมน’ กลับแปลเป็นทำตัวไม่ดี ใครทำตัวเหลวไหลอย่างไร ก็ดูว่าเป็นแมนมาก ๆ...”²³

นอกจากนั้นมีการบรรเลงดนตรีไทย โดยวงพระราชสำนัก ซึ่งตั้งที่ประทับด้วย แต่เว้นว่างไว้ และวงวังบางขุนพรหมของสมเด็จพระนครสวรรค์คีรีพิณิต

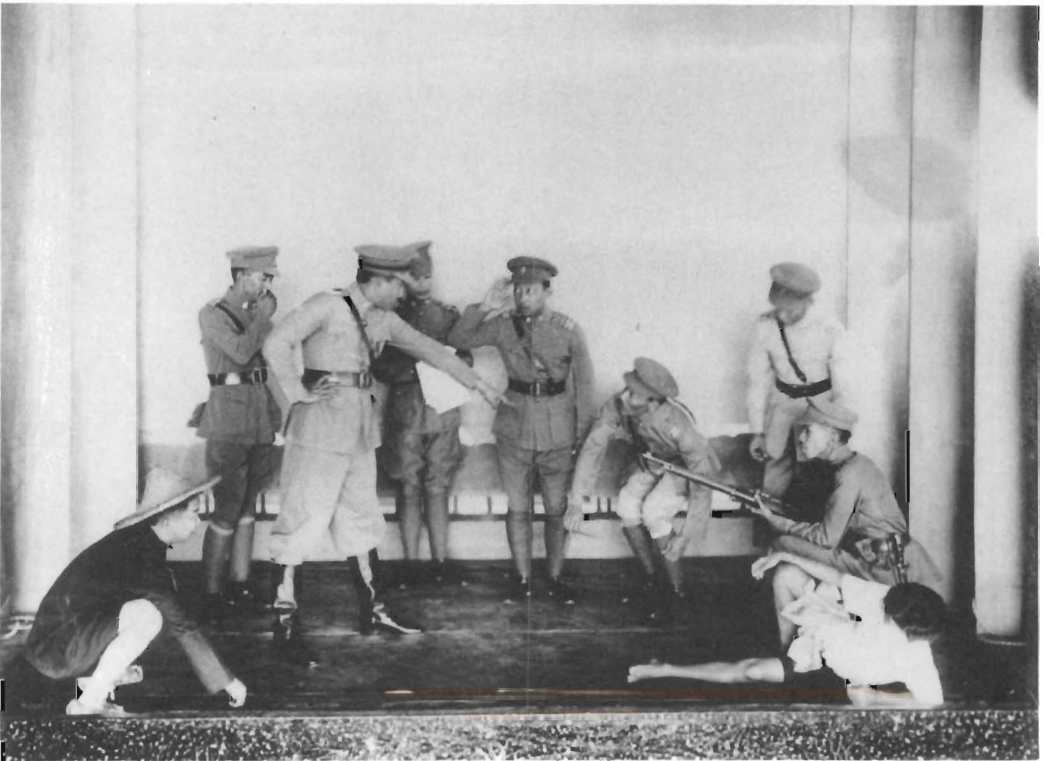
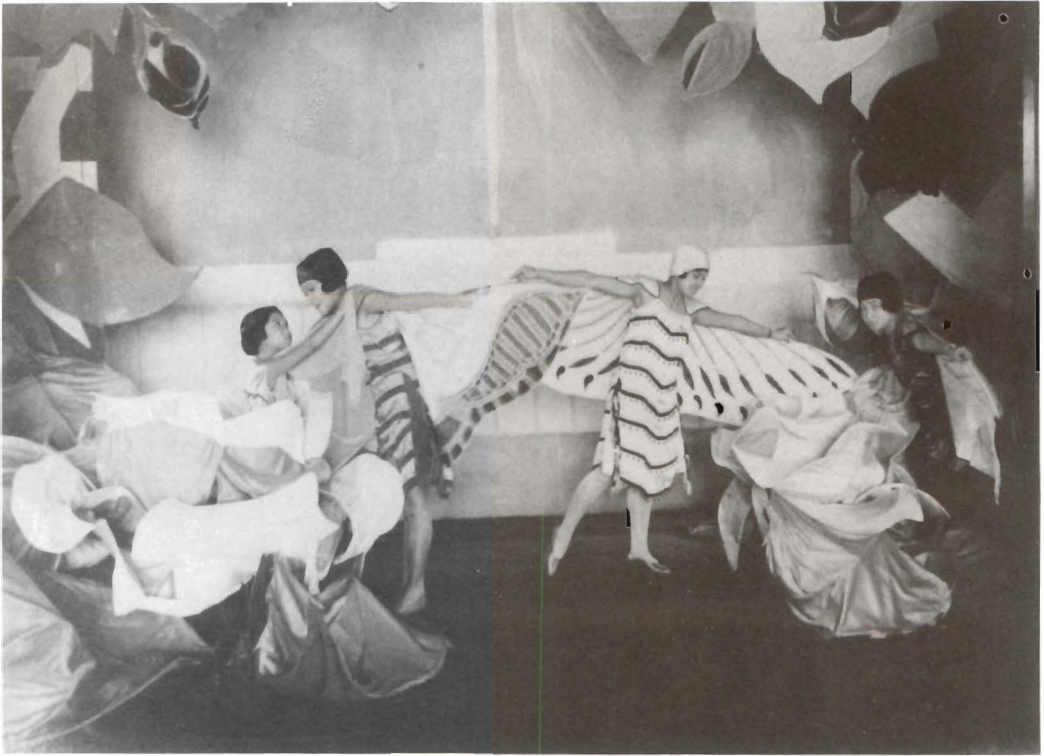
ตกค่ำวันที่ 12 เมษายน 2472 มีงานพระราชทานเลี้ยง²⁴ และการละเล่นและลีลา มีการสวมหมวกกระดาดรูปทรงต่าง ๆ เหมือนฝรั่งทำในวันคริสตมาส ทั้งสองพระองค์ทรงพระมาลาด้วย

ต้นเค้าตลาดโต้รุ่ง

ตั้งแต่ 2471 เป็นต้นมา ทุกฤดูร้อนมีการจัดพื้นที่สำหรับออกร้านขายอาหารค่ำจวนดึกในเขตพระราชฐานชั้นนอก โดยเจ้านายบางพระองค์ทรงชวนร้านอาหารจากราชวงศ์ ซึ่งเป็นย่านที่คนกรุงชั้นสูงชอบขับรถไปรับประทานอาหารค่ำกันในสมัยนั้น ให้ไปเปิดสาขาที่นั่นเพื่อสร้างความคึกครื้นมีบรรยากาศของกรุงเทพฯ และมีร้านของข้าราชการสมทบด้วย มีบะหมี่ห้องก็ โจ๊กเขยวราช ลอนดอนไอศกรีม มะพร้าวน้ำแข็งรถเข็น หาบเกาลัดคั่ว หาบหอยทอด



บางส่วนของการเล่นรีวิวงานคฤหรงคลพระดำหนักเปี่ยมสุข
ที่ศาลาเริ่ง 12 เมษายน 2472





งานรื่นเริงที่ศาลาเรียง ไหว้โรกาสดกฤหมงคล พระตำหนักเปี่ยมสุข : พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ
ประทับยืนอยู่กลางภาพหันพระพักตร์ข้าง ทรงพระมาลาคล้ายมงกุฎฝรั่ง

หรือแม้แต่แขกชายตัว เป็นตัน²⁵ ซึ่งคงเป็นประเพณีที่สืบทอดมาเป็น “ตลาดโต้รุ่ง” ข้างตลาด
ฉัตรไชยในปัจจุบันกระมัง

นอกจากนั้น ในช่วงที่มีการสร้างวัง เสด็จในกรมพระกำแพงเพชรฯ ซึ่งทรงเป็น
เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม และจเรทหารบกอยู่ด้วย ได้จัดให้สร้างสนามบินบ่อฝ้าย
สำหรับใช้ในราชการด่วนของวังไกลกังวล และเป็นสนามบินฉุกเฉินสำหรับกองบินน้อยที่ 5
ประจวบคีรีขันธ์ เป็นสนามทางวิ่งแบบดินบดอัดธรรมดา มีเรือนไม้ชั้นเดียวเล็ก ๆ 1 หลัง²⁶
สนามบินแห่งนี้ ต่อมาใช้เป็นโรงเรียนการบินพาณิชย์ และปัจจุบันได้สร้างเป็นสนามบินสมัยใหม่
สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่มาจากอากาศที่หัวหินมากขึ้นเรื่อย ๆ

พระราชกรณียกิจในรัชกาลที่ 7

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ได้เสด็จแปรพระราช
ฐานไปประทับที่วังไกลกังวลหลายครั้ง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นแต่ในช่วงฤดูร้อน เท่าที่ปรากฏ
มีในเดือนธันวาคมและมกราคม 2470 (นับตามศักราชเก่า) เพื่อทรงรักษาพระองค์หลังจาก
ประชวรด้วยไข้มาลาเรีย และได้มีการจัดประชุมคณะอภิรัฐมนตรีและเสนาบดีที่ศาลาเรียงเป็นครั้งแรก
เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2470 ด้วย ในเดือนเมษายน 2471 ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับ
จากประพาสเกาะพังงัน และหัวเมืองชายฝั่งตะวันตกด้วยเรือพระที่นั่งมหาจักรีมาทอดสมออยู่ที่
หน้าวังไกลกังวล 3 วัน ซึ่งคาดว่าได้มีการฉายภาพยนตร์เรื่อง ‘แหวนวิเศษ’ ซึ่งทรงถ่ายเสร็จ
สดๆ ร้อนๆ ที่เกาะพังงันด้วย หลังจากพระราชพิธีศุภมงคลเมื่อเดือนเมษายน 2472 แล้วได้เสด็จฯ
โดยทางรถไฟไปยังปัตตานีเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวงที่นั่น และ
ในเดือนกรกฎาคมปีเดียวกันได้เสด็จฯ โดยเรือพระที่นั่งมหาจักรีไปประทับแรมก่อนเสด็จประพาส
สิงคโปร์ ซวา และบาห์ลี อย่างเป็นทางการ ในช่วงนี้ปรากฏว่า ได้เสด็จไปทรงกอล์ฟที่สนาม
กอล์ฟพลวงหัวหินด้วย อีกครั้งหนึ่งคือในปี 2473 ได้เสด็จฯ ประทับแรมก่อนเสด็จประพาส
อินโดจีนของฝรั่งเศสในเดือนเมษายนโดยเรือพระที่นั่งมหาจักรี และในเดือนมิถุนายนได้เสด็จฯ
อีกครั้งหนึ่งโดยทางเรือ ในเดือนเมษายนถึงมิถุนายน 2474 ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับ
ที่วังไกลกังวล และในครั้งนั้นได้เสด็จทอดพระเนตรการสร้างถนนสายหัวหิน - ปากทวาร และ
ประพาสป่าปากทวารด้วย²⁵ ส่วนอีก 2 ครั้ง ต่อมาคือในเดือนเมษายนถึงมิถุนายน 2475 และ
เดือนตุลาคม 2476 ดังกล่าวแล้วแต่ต้น

ในระหว่างที่ประทับที่ไกลกังวล ทรงออกกำลังพระวรกายให้ทรงแข็งแรงขึ้นด้วยการ
ทรงกอล์ฟ สควอช แบดมินตัน และเทนนิส รวมทั้งทรงพระดำเนินตามชายหาด และสงวนน้ำทะเล
ครั้งหนึ่งทรงพบว่าเต่าทะเลได้ขึ้นมาวางไข่ไว้ที่หาดหน้าวัง ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ปักหลักล้อมป้องกันมิให้ผู้ใดเก็บไปรับประทานหรือทำลาย จนกระทั่งเต่าฟักเป็นตัว บางส่วน
ได้โปรดเกล้าฯ ให้นำมาเลี้ยงไว้ในทะเลน้อย ซึ่งเป็นน้ำกร่อย เล่ากันว่าเจริญเติบโตได้ดี²⁷



พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงกอล์ฟ
ที่ “สนามกอล์ฟหลวง” หัวหิน

บางครั้งเสด็จ เสด็จพระสุรารสชาติโรงแรมรถไฟหัวหิน ประทับที่ห้องโถงกลาง ให้บุคคลต่าง ๆ ได้เข้าเฝ้า และเมื่อใดที่เสด็จโดยรถไฟ ก็จะโปรดเกล้าฯ ให้ราษฎรได้เฝ้าที่สถานีรถไฟหัวหิน ด้วย²⁸

พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ที่วังไกลกังวลและหัวหิน คงมีเพียงเท่านี้ เนื่องจากในเดือนมกราคม 2476 (นับศักราชตามเดิม) ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับการผ่าตัดพระเนตรที่ประเทศอังกฤษ และได้สละราชสมบัติและเสด็จสวรรคตที่นั่น

ไกลกังวล สونغพระมหากรุณาธิคุณ รัชกาลที่ 9

ไกลกังวล วังส่วนพระองค์ในรัชกาลที่ 7 ได้แปรเปลี่ยนเป็นสมบัติของแผ่นดิน เนื่องจากรัฐบาลหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อันเป็นการแบ่งแยกทรัพย์สินที่รวมอยู่ในกรมพระคลังข้างที่ออกเป็นหลายส่วน ยังผลให้วังไกลกังวลถูกวินิจฉัยว่าไม่ใช่ทรัพย์สินส่วนพระองค์ ทั้ง ๆ ที่เงินที่ทรงใช้ในการซื้อที่ดินและปลูกสร้างวัง เป็นเงินจากพระคลังข้างที่ ซึ่งแต่เดิมถือว่าพระมหากษัตริย์จะทรงใช้ในการส่วนพระองค์และของพระราชวงศ์ได้²⁹ ปัจจุบัน วังไกลกังวลอยู่ในความดูแลของสำนักพระราชวัง

วังไกลกังวลจึงได้มีโอกาส “รับราชการ” สونغพระมหากรุณาธิคุณในรัชกาลปัจจุบันตั้งแต่แรก เมื่อได้ทรงราชาภิเษกสมรสเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2493 แล้ว ในวันรุ่งขึ้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จทรงสำราญพระอิริยาบถที่วังไกลกังวลเป็นเวลา 3 วัน³⁰ แทบทุกปีแต่นั้นมา ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับเป็นเวลา 2 - 3 เดือนในฤดูร้อน และทรงฉลองวันคล้ายวันราชาภิเษกสมรสที่ศาลาเรียง ที่สำคัญ สิ่งปัจจุบันเรียกว่า “โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ต่าง ๆ ตลอดจน “โครงการศิลปาชีพ” มีเค้ากำเนิดมาจากการที่ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในแถบหัวหิน ประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี และทรงริเริ่มโครงการเพื่อบรรเทาทุกข์ของราษฎร โครงการสร้างถนนเข้าบ้านห้วยลาด (ภายหลังเปลี่ยนเป็น “ห้วยมงคล”) ในเขตอำเภอหัวหิน เมื่อปี พ.ศ. 2495 นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของบรรดาโครงการเหล่านี้ ซึ่งทรงริเริ่มและเอาพระราชฤทัยใส่ตลอดมาจนปัจจุบัน³¹

อนึ่ง จากการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมขึ้นที่โรงเรียนวังไกลกังวล ซึ่งตั้งอยู่ในเขตวัง วังไกลกังวลจึงได้สนองพระราชดำริของพระมหากษัตริย์สองรัชกาลพร้อมกันไป ด้วยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ นั้น ได้ทรงส่งเสริมให้เสด็จในกรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงพัฒนากิจการวิทยุขึ้นในประเทศเป็นครั้งแรก โดยกระแสพระราชดำรัสเปิดการส่งวิทยุกระจายเสียงครั้งแรก เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2473

มีความว่า “มุ่งหมาย .. จะส่งเสริมการศึกษา การค้าขาย และการบันเทิงแก่พ่อค้าประชาชน”³² ทั้งยังมีพระราชดำรัสอยู่เสมอว่าการศึกษาให้รู้จริงเป็นกุญแจสู่ความเจริญทั้งปวง รวมทั้งให้รู้เท่าทันผู้คนพอที่จะปกครองตนเองในระบบประชาธิปไตย

เป็นที่น่ายินดีและเหมาะสมอย่างยิ่งที่ในปัจจุบันวังไกลกังวลได้มีโอกาส “รับราชการ” ถวายงานสนองพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในยามที่ต้องทรงถนอมพระวรกาย หลังจากที่ได้ทรง “ทำงาน” หนัก “เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม” มาเป็นเวลากว่า 50 ปี. แต่จะทรงคลายพระกังวลถึงทุกข์ของราษฎรได้เพียงใดนั้น เห็นจะขึ้นอยู่กับว่า ประชาชนคนไทยรู้เท่าทันผู้คนพอที่จะปกครองตนเองในระบบประชาธิปไตยเพียงใดมากกว่าอย่างอื่น.

เชิงอรรถ

1. พงศพิศานันท์ ชูผล, ม.ร.ว., “รำไพพรรณี ศรีประจักษ์ปก สยามินทร์ราชินี” ในรายงานกิจการประจำปี 2541 มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี, มปท., 2542 หน้า 10 - 14.
2. สำหรับประวัติของพระราชนิเวศน์ทั้งสามนี้ ดู บัณฑิต จุลาสัย, โอเทลหัวหินแห่งสยามประเทศ, กทม : หมึกจีน, 2530, หน้า 85 - 102
3. บัณฑิต จุลาสัย, เฟื่องอ้าง, หน้า 33 - 52 และสรศัลย์ แผงสภา, ราตรีประดับดาวที่หัวหิน, กทม : สารคดี, 2539, หน้า 35 - 41
4. บัณฑิต จุลาสัย, เฟื่องอ้าง, หน้า 54 - 55.
5. บัณฑิต จุลาสัย, เฟื่องอ้าง, หน้า 55 - 56 ; กรมศิลปากร, พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาประจักษ์ปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว, กทม : รัฐสภา, 2524, หน้า 134 - 141 ; สนธิ เดชานันท์, แผนพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว, กทม, มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี, 2531, หน้า 5 - 7.
6. สรศัลย์ แผงสภา, อ้างแล้ว, หน้า 116 - 7.
7. สรศัลย์ แผงสภา, เฟื่องอ้าง, หน้า 86
8. ชื่อนี้มีความหมายพ้องกับวัง “Sans Souci” ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กรุงเบอร์ลิน สหพันธรัฐเยอรมันปัจจุบัน ซึ่งมีขนาดไม่ใหญ่โตนักเช่นกัน แต่มีความหรูหรากว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงเรียกว่า “สวนไกลกังวล” หรือ “วังไกลกังวล” ไม่เคยปรากฏว่าทรงเรียกเป็นพระราชวัง และไม่มีพระบรมราชโองการยกวังนี้เป็นพระราชวัง แม้จนกระทั่งปัจจุบัน.
9. สรศัลย์ แผงสภา, อ้างแล้ว, หน้า 85 - 86
10. แนน้อย ศักดิ์ศรี, ม.ร.ว., “สถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้า

อยู่หัว” ในเอกสารประกอบการเสวนาเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับ ศิลปวัฒนธรรม” จัดโดยสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช วันที่ 8 พฤศจิกายน 2542, หน้า 26. และ Naengnoi Suksri, **Palaces of Bangkok : Royal Residences of the Chakri Dynasty**, Hong Kong : River Books, 1996, PP. 328 - 331.

11. นายหนวย (นามแฝง), **เจ้าฟ้าประชาธิปก ราชนัษฏีราช**, มปท. 2530, หน้า 607
12. ราชเลขาธิการ, สำนัก, **ประมวลพระฉายาลักษณ์และภาพพระกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7**, กทม : บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, มปป. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์พระราชทานในงานพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ 9 เมษายน 2528), หน้า 89 ; ปรีดา วัชรานุกร, **พระปกเกล้าฯ กับระบอบประชาธิปไตย**, กทม : หจก. การพิมพ์พระนคร, 2520, หน้า 109 ; สรศัลย์ แฝงสภา, **อ้างแล้ว**, หน้า 86.
13. คำบรรยายของ ม.ร.ว. แฉ่งน้อย ศักดิ์ศรี ในการเสวนา ดังในเชิงอรรถที่ 10 ข้างบน.
14. สรศัลย์ แฝงสภา, **อ้างแล้ว**, หน้า 115 [ม.จ. สุรีประภา ชายา ม.จ. อธิเทพสรร เป็นผู้เล่าประธานมารดาของสรศัลย์] สรศัลย์เสนอข้อมูลด้วยว่า นายเอ็ม. กังเลตตี เป็นวิศวกรที่ปรึกษา และผู้ควบคุมการก่อสร้าง บริษัทฐานปกติโยโกศลเป็นผู้รับจ้างและจัดส่งวัสดุก่อสร้าง บริษัท เองง่วนฮวด เป็นผู้ดำเนินการสร้าง โดยหินก้อนใหญ่มาจากบ่อย่อย หินของกรรมรถไฟหลวงที่สถานีปากเพรียว และสถานีช่องแค จังหวัดสระบุรี (หน้า 87)
15. แฉ่งน้อย ศักดิ์ศรี, ม.ร.ว., **อ้างแล้ว**, หน้า 27
16. คำบรรยายของ ม.ร.ว. แฉ่งน้อย ศักดิ์ศรี ในการเสวนาดังในเชิงอรรถที่ 10 ข้างบน.
17. แฉ่งน้อย ศักดิ์ศรี, ม.ร.ว., **อ้างแล้ว**, หน้า 27.
18. **เพ็งอ้าง**, หน้า 28.
19. สรศัลย์ แฝงสภา, **อ้างแล้ว**, หน้า 88
20. บัณฑิต จุลาสัย, **อ้างแล้ว**, หน้า 106
21. ควรบันทึกเป็นข้อเท็จจริงด้วยว่า ในยุคนั้นมีการปลดพระบรมรูปและพระรูปเจ้านายหลายพระองค์ลงจากสถานที่ต่าง ๆ ดังปรากฏว่าเมื่อมีการช่อมหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในภายหลัง ได้ค้นพบพระบรมฉายาลักษณ์สีน้ำมันของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ เหนือฝ้าเพดานหอประชุม เป็นต้น
22. ข้อสังเกตของรองศาสตราจารย์ ดร. สุพล วิรุฬักษ์ ในการเสวนา ดังในเชิงอรรถที่ 10.
23. สีดาตำรวจ ชุมพล, หม่อมเจ้า, **“อดีตชิวประวัติ” ในที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าหญิงสีดาตำรวจ ชุมพล** วันที่ 7 พฤศจิกายน 2533 ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส, กทม : บริษัท โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, 2533, หน้า 51. “ผ้าม่วง” คือ

โจงกระเบน สีเขียวเป็นสีวันพุธ วันพระราชสมภพพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ สีชมพู เป็นสีวันอังคาร วันพระราชสมภพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ

24. โปรดดู บัตร์เมนู รูปลูกกอล์ฟประทับตราลำแสงอาทิตย์ส่องผ่านกลีบเมฆ ที่ปกหน้าด้านใน
25. สรศัลย์, เพิ่งอ้าง, หน้า 111 - 2
26. สรศัลย์, เพิ่งอ้าง, หน้า 88 และ 101 - 109
27. หม่อมเจ้าหญิงสีดาตำรวจ ชุมพล ทรงเล่าประทานผู้เขียน
28. สรศัลย์, อ้างแล้ว, หน้า 117 - 8
29. ดูรายละเอียดใน นายหนววย (นามแฝง), เจ้าฟ้าประชาธิปกครองผู้นิราศ, กทม : นายหนววย, 2530, หน้า 605 - 670 และปรีดา วัชรานุกร, อ้างแล้ว, หน้า 348 - 353.
30. เกนหลง สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, ท่านผู้หญิง, ทำเป็นธรรม, กทม : บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), 2539, หน้า 54
31. สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, “การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ : บทบาท ภารกิจ และระบบบริหารการพัฒนา” ในทบวงมหาวิทยาลัย, เอกกษัตริย์อัจฉริยะ, กทม : หจก. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2540, หน้า 21. และ เกนหลง สนิทวงศ์, เพิ่งอ้าง, หน้า 71 - 77.
32. บรรเจิด อินทุจันทร์ยง (มก.), ประมวลพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว., กทม : คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ฯ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2536, หน้า 197,

หมายเหตุ : ภาพถ่ายต่าง ๆ ประกอบเรื่องนี้ ส่วนใหญ่เป็นภาพซึ่งหม่อมเจ้ากมลลีสาณ ชุมพล ทรงถ่ายเมื่อปี 2477 และภาพจากอัลบั้มงานคฤหังค ซึ่งพระราชทานแก่ผู้แสดง อีกส่วนหนึ่งจากราชเลขาธิการ, สำนัก, อ้างแล้ว.

โอวาทของประธานกรรมการมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
ในพิธีมอบทุนการศึกษาแก่
นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อใช้ในการค้นคว้าวิจัย
ประจำปี 2542
วันพฤหัสบดีที่ 27 มกราคม พ.ศ.2543

ท่านรองประธานกรรมการฯ ท่านกรรมการฯ และท่านอนุกรรมการมูลนิธิฯ ท่านผู้มีเกียรติ
นิสิตนักศึกษาผู้รับทุน :

ก่อนอื่นขอแสดงความยินดีกับผู้รับทุน อีกทั้งขอขอบพระคุณคณะอนุกรรมการฯ และ
ท่านนักวิชาการภายนอก ที่ได้กรุณาช่วยประเมินคุณภาพเค้าโครงการวิทยานิพนธ์ที่เสนอขอรับทุน
ทุนนี้แม้จะไม่มาก เนื่องจากมูลนิธิฯ เองก็ประสบกับปัญหาดอกผลลดลง แต่ผู้รับทุนก็
ควรที่จะมีความภูมิใจ เพราะการได้รับทุนเป็นเรื่องแสดงว่า งานค้นคว้าวิจัยที่ท่านทำอยู่
เป็นไปตามแนวความสนพระราชหฤทัย ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระ
พระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ หรือจะยังประโยชน์แก่ประเทศชาติ หรือทั้งสองอย่าง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงมีแนวพระราชดำริว่า การศึกษานั้น ต้องมุ่งให้เกิด
คุณสมบัติสามอย่างในตัวคน คือการคิดอย่างมีเหตุมีผลเป็นวิทยาศาสตร์ ความมีคุณธรรม
ตามหลักศาสนา และการมีความรู้ไว้ประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้

เห็นได้ว่า วิทยานิพนธ์หลายเรื่องประสานส่วนต่างๆ ของแนวพระราชดำริเข้าด้วยกัน
ตัวอย่างเช่น วิทยานิพนธ์เรื่องการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์โดยการนำเอาเรื่องพืชสมุนไพร
มาเป็นบทเรียน ให้นักเรียนได้สืบสอบจากภูมิปัญญาเดิมของชาวบ้าน หรือเรื่องการส่งเสริม
มโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ต่างก็ใช้วิธีการและเนื้อหาของวิทยาศาสตร์มา
ประสานกับปรัชญาในการดำเนินชีวิต ส่วนวิทยานิพนธ์เรื่องที่มุ่งให้นักศึกษาพยาบาลได้สร้าง
ศรัทธาและมีโยนิโสมนสิการ ก็เป็นการประยุกต์ใช้หลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนาในการประกอบ
อาชีพ

บทบาทของศาสนาในการเอื้อให้เกิดความสงบในตัวคนและความสุขในสังคม เป็นสิ่งที่
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงสนพระราชหฤทัยเป็นพิเศษ ดังนั้นจึงน่ายินดีว่ามีพระสงฆ์
ผู้รับทุนทำวิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทของวัดกับชุมชนเมือง และเรื่องที่มุ่งหาความเชื่อมโยง
ระหว่างแนวคิดในพระพุทธศาสนากับแนวคิดตะวันตกเรื่อง “ประชาสังคม”

เมื่อเร็วๆ นี้ นักวิชาการยืนยันว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงดำเนินพระบรม

ราชอาณาจักรด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างชาญฉลาด คือแม้จะทรงตัดทอนตามความจำเป็นของสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในรัชกาล แต่ก็ได้ทรงมุ่งให้สืบทอดได้ โดยเฉพาะด้านการดนตรีนั้น ทรงบุกเบิกด้วยพระองค์เอง คือทรงนำวิธีการของฝรั่งมาใช้ประกอบการพระราชนิพนธ์เพลงไทยเดิม จึงนำยีนดีที่ปีนี้มียุทธยานิพนธ์ด้านดนตรีไทยถึง 4 เรื่อง ทั้งด้านเครื่องดนตรี การบรรเลง และการขับร้อง ซึ่งจะช่วยให้สืบทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษได้ต่อไป

แนวพระราชดำริของพระองค์ที่ว่า การจรรโลงระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องให้ประชาชนได้มีโอกาสฝึกฝนวิธีการแห่งระบอบนี้ในชีวิตจริง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ กำลังได้รับการสืบสานในปัจจุบัน วิทยานิพนธ์เรื่องความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล และเรื่องการใช้สื่อชักจูงให้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พยายามที่จะตรวจสอบว่าได้ผลอย่างไร

วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการเกษตร และการพัฒนาและจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ตลอดจนเกี่ยวกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมด้านสิ่งทอ ชวนให้หวนระลึกถึงพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ที่ ‘สวนบ้านแก้ว’ จันทบุรี ณ ที่นั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทดลองปลูกพืชไร่ พืชสวนครัวและผลไม้นานาชาติ รวมทั้งเลี้ยงสัตว์ต่างๆ สิ่งใดได้ผลก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เผยแพร่สู่ชาวบ้านแถบนั้น รวมทั้งได้ทรงพัฒนาอุตสาหกรรมการทอเสื้อจันทบูรณ์ ผลิตเป็นสินค้าสมัยใหม่ โดยทรงตั้งโรงงานขนาดย่อม ซึ่งแม้จะไม่มีกำลังพอจะส่งออกได้ แต่ก็ได้ส่งผลให้ชาวบ้านมีอาชีพเสริมจนแพร่หลายไปในประเทศ ส่วนวิทยานิพนธ์ด้านการพยาบาล ทำให้ระลึกถึงการที่ทรงประสบด้วยพระองค์เองกับสภาวะขาดแคลนอุปกรณ์การปฐมพยาบาลในท้องถิ่นห่างไกล จึงทรงอุปถัมภ์โรงพยาบาลจันทบุรี พระราชทานทุนพยาบาล และต่อมาพระราชทานประกาศนียบัตรการพยาบาลอยู่เป็นนิจ

ส่วนวิทยานิพนธ์อื่นๆ นั้น ต่างก็น่าจะยังผลเป็นการบุกเบิกหรือประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หรือเสริมสร้างความรู้ด้านภาษา อันเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการสื่อสารทำความเข้าใจกันในหมู่ชน หรือไม่ก็เป็นประโยชน์ต่อการหาทางพัฒนาเศรษฐกิจโดยยังคงรักษาระบบนิเวศ จึงล้วนแล้วแต่จะยังประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยรวม

สุดท้ายนี้ ขอแสดงความชื่นชมในคุณภาพของเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และขออวยพรให้ผู้รับทุนมีสติปัญญาเฉียบแหลม มีความเพียรพยายามในการค้นคว้าวิจัย จนสำเร็จลุล่วง

โอวาทของรองประธานกรรมการมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
ในพิธีมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายที่สนใจเรียนวิทยาศาสตร์
แก่นิสิตนักศึกษาปริญญาตรีและแก่นุตรข้าราชการและลูกจ้าง
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ประจำปี 2542
วันอาทิตย์ที่ 30 พฤษภาคม 2542

ท่านผู้มีเกียรติ นักเรียน นิสิตนักศึกษาผู้รับทุนทุกท่าน

วันนี้เป็นวันดี เพราะเราได้มาร่วมกันแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต

มูลนิธิ ได้ถือโอกาสนี้ดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทด้วยการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียน และนิสิตนักศึกษาใน 3 โครงการด้วยกัน

ขอแสดงความยินดีแก่ผู้รับทุนทุกคน และเล่าให้ทราบถึงพระมหากรุณาธิคุณซึ่งล้นเกล้าทั้งสองพระองค์ ทรงมีต่อเด็ก ๆ และนิสิตนักศึกษา ตลอดจนการศึกษาของประชาชนเพื่อที่เราจะได้รับความเข้าใจชัดเจนว่าทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเช่นใด

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ไม่ทรงมีพระราชโอรสธิดา แต่ได้ทรงชุบเลี้ยงเด็กหลายผู้หลายนามไว้ใกล้ชิดพระองค์ ทรงเล่นให้เด็ก ๆ ฟังแทบทุกคืน ทรงร่วมกิจกรรมก็พากันเด็ก ทรงจัดให้ได้เรียนหนังสือและมีกิจกรรมนอกหลักสูตรให้ได้สัมผัสเครื่องมือเครื่องใช้สมัยใหม่ เช่น กล้องถ่ายรูป ถ่ายภาพยนตร์ ให้ได้ตามเสด็จพระราชดำเนินไปทัศนศึกษาในต่างจังหวัดและในต่างแดน และเมื่อเติบโตขึ้นให้ได้ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ทั้งยังทรงอบรมบ่มนิสัยให้รู้จักอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ให้ซักถาม ให้ออกความเห็น เท่ากับว่าทรงฝึกฝนผู้เยาว์ในพระราชอุปการะให้พร้อมที่จะเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระบอบประชาธิปไตยและทรงเป็นผู้ปกครองและครูที่ประเสริฐ

สำหรับประชาชนทั่วไป โปรดเกล้าฯ ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับ สนองสิทธิด้านการศึกษาของราษฎร และเตรียมราษฎรให้พร้อมที่จะใช้สิทธิในระบอบประชาธิปไตย ทั้งยังต้องพระประสงค์ให้การอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาที่รัฐจัดให้ ทั้งนี้เพื่อดำรงความราบรื่นสงบสุขของผู้คนในสังคมสยามที่กำลังเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน อีกทั้งทรงสนับสนุนการพัฒนามหาวิทยาลัยของไทยให้เป็นแหล่งความรู้ชั้นสูงเฉกเช่นในนานอารยะประเทศ แม้ว่าจะมีผู้ใหญ่อื่นๆ ทัดทานอยู่เพราะเห็นว่าเป็นการสิ้นเปลือง นอกจากนั้นยัง

ทรงอนุมัติให้จัดพิธีเสด็จไปพระราชทานปริญญาบัตรจนเป็นประเพณีสืบต่อมากระทั่งปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงเน้นถึงความสำคัญของวิชาวิทยาศาสตร์ในแง่ที่มีวิธีการในการหามูลเหตุของสิ่ง ดังพระบรมราโชวาท ความตอนหนึ่งว่า

“การที่มนุษย์เรามีความเจริญเป็นลำดับมานี้ ก็ได้อาศัยความสังเกตตรិตรองหาเหตุผลเป็นใหญ่ เป็นต้นว่า การที่มนุษย์เรารู้จักใช้กำลังไอน้ำ รู้จักใช้ไฟฟ้า ก็ด้วยอาศัยความสังเกตของคนบางคนและอาศัยความคิดความอ่านที่จะตริตรองหาเหตุผลนั้นแหละเป็นสำคัญ เราจึงรู้จักใช้ไอน้ำและไฟฟ้าให้ความเจริญแก่มนุษย์โลกทั่วไป พวกเจ้าทั้งหลายต้องพยายามจะฝึกฝนใช้ความสังเกตให้เป็นประโยชน์ เมื่อเห็นอะไรจงพยายามสังเกตค้นคว้าหาเหตุผลว่า ทำไมจึงเป็นอย่างนั้นๆ แล้วคิดการให้เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น”

นอกจากนั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เป็นทุนเล่าเรียนแก่กุลบุตร เพื่อที่จะได้ศึกษาวิทยาศาสตร์ ปีละหนึ่งคน โดยมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอด 5 ปี

ผมหวังว่า ทั้งหมดที่เล่ามานี้จะช่วยให้นักเรียน นิสิตนักศึกษา ผู้รับทุนได้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และนำไปเป็นคติในการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนดำรงตนให้ดีเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นสืบไป

**กิจกรรมการมอบทุนการศึกษา
ของมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ประจำปี 2542**

.....

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ได้มอบทุนการศึกษา ประจำปี 2542 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 981,000.-บาท แยกได้ดังนี้

1. ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จำนวน 27 ทุน รวมเป็นเงิน 203,000.-บาท ได้แก่

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3 ทุน

1. นายวรสวรรค์ ธรรมสร้างกูร นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาสัตววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ประสิทธิภาพของสารสกัดจากตะไคร้หอมต่อเอนไซม์ทำลายพิษในตัวอ่อนยุง (Culex spp.) ได้รับทุน 7,000.-บาท

2. นายสันติ โถหินั่ง นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาเคมี บัณฑิตวิทยาลัย ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การสังเคราะห์และโครงสร้างผลึกของสารประกอบเชิงซ้อนไดมิลฟีนไดออกซิมของโคบอลต์ และคอปเปอร์ ได้รับทุน 7,000.-บาท

3. นายวุฒิชัย ชิดวงศ์ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ศักยภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการปลูกพืชฤดูแล้ง : กรณีศึกษาแหล่งน้ำขนาดเล็กในเขตน้ำท่วมถึงบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง ได้รับทุน 7,000.-บาท

- มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3 ทุน

1. นายยุทธนา เฟิงแจ่ม นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาวิทยาปฏิบัติการทางการแพทย์ คณะเทคนิคการแพทย์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง พื้นฐานโมเลกุลของการมีฮีโมโกลบินเอฟสูงในผู้ใหญ่ชาวไทย ได้รับทุน 9,000.-บาท

2. นางสาวดาราร พิมพิศาล นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง อิทธิพลของปัจจัยบางประการที่มีต่อการงอกและการเจริญพัฒนาของสปอร์เฟินสกุลชายฟ้าสีดาในสภาพปลอดเชื้อ ได้รับทุน 9,000.-บาท

3. นางยุพา พิริยะชัยวรกุล นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง พืชสมุนไพร : การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้รับทุน 7,000.-บาท

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 12 ทุน

1. นางสาวอังคณา ฉายวิริยะ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออกของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้รับทุน 9,000.-บาท

2. นางสาวอนงค์ จิตรมณี นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง กรรมวิธีการสร้างเปียโน ได้รับทุน 7,000.-บาท

3. นายราชโรจน์ เจริญศักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง สารเคลือบผิวเชิงประกอบอินทรีย์/อนินทรีย์ระบบพอลิออลไอโซไซยาเนต/ไซล-เจล ได้รับทุน 9,000.-บาท

4. นายอัศวพล ชูเชิด นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาเครื่องดนตรีสีใน ของเมืองคง จังหวัดศรีสะเกษ ได้รับทุน 7,000.-บาท

5. นางสาวณัฐชยา ไชยศักดิ์ นักศึกษาปริญญาโท : ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การบรรเลงเพลงเร็วในวงเครื่องสายไทย : กรณีศึกษาเรื่องแขกมัตตินหมู ได้รับทุน 7,000.-บาท

6. นางสุปราณี การพึ่งตน นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ได้รับทุน 7,000.-บาท

7. นางสาวกาญจนา บุญเรือง นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมมนต์ศักดิ์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับทุน 7,000.-บาท

8. นางสาวรุ่ง สุจินันท์กุล นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาเพื่ออนุรักษ์ศาสนสถานจีนในกรุงเทพมหานคร ช่วงสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 ได้รับทุน 7,000.-บาท

9. นางสาวเนตรนภา วรวงษ์ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกาญจนบุรี ได้รับทุน 7,000.-บาท

10. นางสาวประไพพรรณ พึ่งฉิม นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องกลวิธีการถามในปริเฉทการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์สองประเภท ได้รับทุน 7,000.-บาท

11. นางสาวสุธีรา เทสสิริ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาปิโตรเคมีและวิทยาศาสตร์พอลิเมอร์ คณะวิทยาศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องแม่พิมพ์ลิโทกราฟีไวแสงยูวีที่สามารถสร้างภาพได้ด้วยวิธีการละลายต่าง ได้รับทุน 9,000.-บาท

12. นายจตุพร สีม่วง นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องลีลาการขับเสภาไทย ได้รับทุน 7,000.-บาท

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1 ทุน

1. นางสาวนุชนารถ เดชแพ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อศึกษาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร ในจังหวัดพิษณุโลก ได้รับทุน 7,000.-บาท

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 3 ทุน

1. พระมหาวินัย ผลเจริญ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาปรัชญา คณะศิลปศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาแนวคิดและขบวนการประชาสังคมของพุทธศาสนาในสังคมไทย (หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516-ปัจจุบัน) ได้รับทุน 7,000.-บาท

2. นางสาวบุนทรिका เจียงเพ็ชร นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ทำวิทยานิพนธ์เรื่องพฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคลและการสื่อสารเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีต่อความรู้ ทศนคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้รับทุน 7,000.-บาท

3. นายวันนี นนทศิริ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาการพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ได้รับทุน 7,000.-บาท

- มหาวิทยาลัยมหิดล 4 ทุน

1. พระมหาทองชัย บูรณพิสุทธิ์ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาพัฒนาชนบทศึกษา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ทำวิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทของวัดกับชุมชนเมืองในเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ได้รับทุน 7,000.-บาท

2. นางพรสวรรค์ พลอยแก้ว นักศึกษาปริญญาเอก ภาควิชาภาษาศาสตร์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ทำวิทยานิพนธ์เรื่องไวยากรณ์ภาษาخمเร ได้รับทุน 9,000.-บาท

3. นางสาวนิสภัทร์ นวลกำแหง นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาลำตะคอง กรณีศึกษา : ชุมชนทุ่งสว่าง - ศาลาลอย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้รับทุน 7,000.-บาท

4. นางสาวรัชฎา คชแสงสันต์ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ กรณีศึกษา เกาะลิปะะ จังหวัดสตูล ได้รับทุน 7,000.-บาท

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 1 ทุน

1. นายวีระชาติ รมณีย์ธรรมคุณ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการประยุกต์โมเดลความเชื่อทางด้านสุขภาพ เพื่อทำนายพฤติกรรมการแยก

ทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับมัธยมปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ได้รับ
 ทุน 9,000.-บาท

2. ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยต่างๆ รวม 10 สถาบัน จำนวน
 38 ทุน รวมเป็นเงิน 254,000.-บาท ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 5 ทุน

- คณะอุตสาหกรรมเกษตร	2 ทุน	ละ	6,000.-บาท
- คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์	1 ทุน		6,000.-บาท
- คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์	1 ทุน		6,000.-บาท
- คณะเศรษฐศาสตร์	1 ทุน		6,000.-บาท

2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2 ทุน

- คณะแพทยศาสตร์	2 ทุน	ละ	8,000.-บาท
-----------------	-------	----	------------

3. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 9 ทุน

- คณะแพทยศาสตร์	2 ทุน	ละ	8,000.-บาท
- คณะวิทยาศาสตร์	2 ทุน	ละ	6,000.-บาท
- คณะวิศวกรรมศาสตร์	2 ทุน	ละ	6,000.-บาท
- คณะครุศาสตร์	1 ทุน	ละ	6,000.-บาท
- คณะนิติศาสตร์	1 ทุน	ละ	6,000.-บาท
- คณะรัฐศาสตร์	1 ทุน	ละ	6,000.-บาท

4. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3 ทุน

- คณะแพทยศาสตร์	2 ทุน	ละ	8,000.-บาท
- คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์	1 ทุน		6,000.-บาท

5. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 5 ทุน

- คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์	1 ทุน		6,000.-บาท
- คณะรัฐศาสตร์	1 ทุน		6,000.-บาท
- คณะนิติศาสตร์	1 ทุน		6,000.-บาท
- คณะแพทยศาสตร์	2 ทุน	ละ	8,000.-บาท

6. มหาวิทยาลัยมหิดล 5 ทุน

- คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	2 ทุน	ละ	8,000.-บาท
- คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี 3 ทุน			
- นักศึกษาแพทย์	1 ทุน		8,000.-บาท
- นักศึกษาพยาบาล	2 ทุน	ละ	4,000.-บาท

7. มหาวิทยาลัยรามคำแหง 1 ทูน

- คณะนิติศาสตร์ 1 ทูน 6,000.-บาท

8. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2 ทูน

- คณะโบราณคดี 1 ทูน 6,000.-บาท

- คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ 1 ทูน 6,000.-บาท

9. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 ทูน

- คณะศึกษาศาสตร์ 1 ทูน 6,000.-บาท

- คณะแพทยศาสตร์ 2 ทูนๆ ละ 8,000.-บาท

10. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 3 ทูน

- คณะแพทยศาสตร์ 2 ทูนๆ ละ 8,000.-บาท

- คณะวิทยาการจัดการ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ 1 ทูน 6,000.-บาท

3. ทูนการศึกษาวិทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ จำนวน 66 ทูนๆ ละ 4,000.-บาท รวมเป็นเงิน 264,000.-บาท ได้แก่

- หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (4 ปี)

จำนวน 54 ทูนๆ ละ 4,000.-บาท

- หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น (2 ปี)

จำนวน 12 ทูนๆ ละ 4,000.-บาท

4. ทูนการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ให้แก่บุตรข้าราชการชั้นผู้น้อย และลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน 30 ทูนๆ ละ 2,000.-บาท รวมเป็นเงิน 60,000.-บาท

5. ทูนการศึกษาแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายที่สนใจเรียนทางสายวิทยาศาสตร์ ทั่วประเทศ จำนวน 100 ทูนๆ ละ 2,000.-บาท รวมเป็นเงิน 200,000.-บาท ได้แก่

1. นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 76 ทูนๆ ละ 2,000.-บาท รวมเป็นเงิน 152,000.-บาท

2. นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมการปกครอง จำนวน 12 ทูนๆ ละ 2,000.-บาท รวมเป็นเงิน 24,000.-บาท

3. นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 ทูนๆ ละ 2,000.-บาท รวมเป็นเงิน 24,000.-บาท

**มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
รายพระนามและนามผู้บริจาคเงินสมทบทุนมูลนิธิฯ
ตั้งแต่ 1 มกราคม 2542-31 ธันวาคม 2542**

.....

1. นางเครือวัลย์ สมณะ (บริจาคสำหรับกองทุนวิทยุฯ)	100,000.00
2. พลอากาศเอก หะริน หงสกุล	10,085.00
3. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	10,000.00
4. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	10,000.00
5. นายประจิตร ยศสุนทร	10,000.00
6. นางชฎา วัฒนศิริธรรม	10,000.00
7. แพทย์หญิงชูลี ถาวรเวช	10,000.00
8. หม่อมราชวงศ์พฤทธิสถาน ชุมพล	7,000.00
9. นายณัฐภรุษย์ วังศ์เจริญ และครอบครัว	6,200.00
10. นางศิริลักษณ์ บั้นบำรุงกิจ	6,000.00
11. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	6,000.00
12. ศาสตราจารย์ หม่อมราชวงศ์ชัชณุสรณ์ สวัสดิวัฒน์	6,000.00
13. นางศรีใส วรรณนท์	5,000.00
14. ไม่ประสงค์ออกนาม	5,000.00
15. หม่อมเจ้าวัฒนาวัฒณ์ วัฒนวงศ์	2,000.00
16. นางอุมาสิริ-นายพินิจยศ สอาดเอี่ยม	2,000.00
17. นางสาวลมหวล สุจริตกุล	2,000.00
18. นางบุญมี ชูติวงศ์ และครอบครัว	1,200.00
19. นางอรพิน เอ็มมัส และครอบครัว	1,200.00
20. นางนวพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา	1,000.00
21. นางพันทิพา สิงห์ขจิต	1,000.00
22. นายกลุ่ม สุรนันท์	1,000.00
23. นายศิริชัย ไชยทิพย์อาสน์	1,000.00
24. นายอุดม จารุตามระ	1,000.00
25. พันตำรวจโทวิรัช-นางบุญรักษา-นายภูมิพิช-นางสาวนิตยรักษ์ ชมชื่น	1,000.00
26. เทพ ราษฎร์ รัฐ	800.00

27. นางสาวชุตินันท์ พรหมสง่า	800.00
28. นางศรีวรรณ ไชยะเดชะ	700.00
29. นายพิฑูร-นางภัทรลดา พุ่มหิรัญ	500.00
30. นางสาวจิตาภา วิจารณ์ปรีชา	300.00
31. นางภารดี ขวัญประเสริฐ และครอบครัว	100.00
32. นางสาววรรณพร ปุณฺณอดม	<u>100.00</u>
รวมยอดเงินที่ได้รับบริจาคทั้งสิ้นในปี 2542	<u>218,985.00</u>

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

รายงานของผู้สอบบัญชี

และ

งบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ คณะกรรมการมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541 และงบแสดงรายรับและค่าใช้จ่าย สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ซึ่งผู้บริหารของมูลนิธิเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่กิจการใช้ ซึ่งผู้บริหารของมูลนิธิเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541 รายรับและค่าใช้จ่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน ของมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

พจนานันท์ วัฒนวิทย์

(น.ส.พจนานันท์ เลิศไพโรจน์)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทะเบียนเลขที่ 2699

8/18 หมู่ 8 ถนนบางนา-ตราด

แขวงบางนา เขตบางนา

กรุงเทพมหานคร 10260

27 มีนาคม 2543

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541

		2542	2541
สินทรัพย์			
เงินฝากธนาคาร		13,008,267.81	408,490.49
ตัวสัญญาใช้เงิน		<u>4,131,155.63</u>	<u>16,632,704.26</u>
รวมสินทรัพย์	บาท	<u>17,139,423.44</u>	<u>17,041,194.75</u>
เงินกองทุน			
เงินทุนประเดิม		1,777,777.77	1,777,777.77
เงินทุนการศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย			
ด้านวิทยาศาสตร์		2,583,026.67	2,562,572.88
เงินทุนสะสม			
ยอดยกมาต้นปี		12,700,844.10	11,244,559.42
บวก รายรับสูงกว่าค่าใช้จ่ายประจำปี		<u>77,774.90</u>	<u>1,456,284.68</u>
		<u>12,778,619.00</u>	<u>12,700,844.10</u>
รวมเงินกองทุน	บาท	<u>17,139,423.44</u>	<u>17,041,194.75</u>



(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานกรรมการ



(น.ส.นันทิยา อุดมกิตตยาชัย)
กรรมการและเหรัญญิก

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
งบแสดงรายรับและค่าใช้จ่าย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541

	2542	2541
รายรับ		
เงินบริจาค	118,985.00	455,766.00
ดอกเบ็ญรับ	<u>721,179.90</u>	<u>1,806,318.68</u>
รวมรายรับ บาท	<u>840,164.90</u>	<u>2,262,084.68</u>
ค่าใช้จ่าย		
ทุนการศึกษาและเงินบริจาค	713,800.00	768,200.00
ค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์เอกสารและ การเผยแพร่เกี่ยวกับมูลนิธิ	29,960.00	25,300.00
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์และเบ็ดเตล็ด	<u>18,630.00</u>	<u>12,300.00</u>
รวมค่าใช้จ่าย บาท	<u>762,390.00</u>	<u>805,800.00</u>
รายรับสูงกว่าค่าใช้จ่าย บาท	<u><u>77,774.90</u></u>	<u><u>1,456,284.68</u></u>

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
ประจำปี สิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2542

1. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

การบันทึกบัญชี ถือปฏิบัติตามเกณฑ์เงินสด

2. ข้อมูลเพิ่มเติม

2.1 เงินฝากธนาคารและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

มูลนิธิฯ นำเงินฝากธนาคาร ดังนี้

บัญชีเงินฝากกระแสรายรับ	- ธนาคารกสิกรไทย สาขาบางกะปิ บาท	0.00
บัญชีเงินฝากออมทรัพย์	- ธนาคารกสิกรไทย สาขาบางกะปิ	2,288,327.26
บัญชีเงินฝากประจำ	- ธนาคารกสิกรไทย สาขาถนนสาร	6,060,583.56
	- ธนาคารไทยธนาคาร	<u>4,659,356.99</u>
	บาท	<u><u>13,008,267.81</u></u>

ส่วนที่เหลือจำนวน 4,131,155.63 บาท ฝากกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เป็น
ตัวสัญญาใช้เงิน โดยมีธนาคารอาวัลทุกฉบับ

2.2 เงินทุนการศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ด้านวิทยาศาสตร์

มูลนิธิฯ ได้รับมอบเงินทุนการศึกษา จำนวน 2 ล้านบาทถ้วน จากคณะกรรมการ
การวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี 2537 โดยผู้มอบทุนมีวัตถุประสงค์ให้
นำดอกผลของเงินจำนวนข้างต้น มาจัดสรรให้เป็นทุนการศึกษาของนักเรียนระดับประถม
ศึกษาตอนปลาย ที่มีผลการเรียนด้านวิทยาศาสตร์ดีเด่น

เงินทุนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์คงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2542 :-

		2542	2541
เงินทุนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์	บาท	<u>2,000,000.00</u>	<u>2,000,000.00</u>
ดอกผลเงินกองทุนเพื่อจ่ายเป็นทุนการศึกษา			
ยอดต้นปี		562,572.88	449,760.17
<u>บวก</u> ดอกผลรับระหว่างปี		120,453.79	316,812.71
เงินรับบริจาค		<u>100,000.00</u>	<u>100,000.00</u>
	รวม	783,026.67	866,572.88
<u>หัก</u> จ่ายเพื่อเป็นทุนการศึกษา		<u>(200,000.00)</u>	<u>(304,000.00)</u>
	ยอดคงเหลือสิ้นปี	<u>583,026.67</u>	<u>562,572.88</u>
รวมเงินทุนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์	บาท	<u><u>2,583,026.67</u></u>	<u><u>2,562,572.88</u></u>

คณะกรรมการมูลนิธิฯ

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล

กรรมการกิตติมศักดิ์

หม่อมเจ้าการวิก จักรพันธ์

กรรมการที่ปรึกษา

พลโท สำเภา ชูศรี

กรรมการที่ปรึกษา

พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา

กรรมการที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

กรรมการกิตติมศักดิ์

พลโท เผ้ว เผ้วพิชากุล

กรรมการที่ปรึกษา

พลโท สุวิทย์ ชัยประภา

กรรมการที่ปรึกษา

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา

ประธานกรรมการ

พลเรือตรี หม่อมเจ้าปุกสาธ สวัสดิวัตน์

รองประธานกรรมการ

หม่อมกอบแก้ว อากาศ ณ อยุธยา

กรรมการ

ศาสตราจารย์ ชัยอนันต์ สมุทวณิช

กรรมการ

หม่อมราชวงศ์ชัชณุสร สวัสดิวัตน์

กรรมการ

คุณวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

กรรมการ

นายพฤษี อุปถัมภานนท์

กรรมการ

หม่อมเจ้าวัฒนานุวัฒน์ วัฒนวงศ์

กรรมการ

พลอากาศตรี กำธน สินธวานนท์

กรรมการ

หม่อมราชวงศ์พฤษธิสาธ ชุมพล

กรรมการ

หม่อมราชวงศ์สายสิงห์ ศิริบุตร

กรรมการ

นางปรางทิพย์ ทวีพานิชย์

กรรมการ

นางสาวนันทิยา อุดมกฤตยาชัย

กรรมการและเหรัญญิก

นางศิริลักษณ์ ปั้นบำรุงกิจ

กรรมการและเลขานุการ

พระบรมฉายาลักษณ์ทรงฉายกับ

ผู้แสดงวีรวิวันคฤหมงคล

ขึ้นพระตำหนักเปี่ยมสุข

วังไกลกังวลหัวหิน 12 เมษายน 2472

จากทางซ้ายไปขวา (สกุลขณะนั้น) :

แถวที่ 1 :

1. หม่อมเจ้าหญิงสุรีประภา กฤดากร
2. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจรัสทิศกิติสุวประภา
3. หม่อมเจ้าอ้อชมา จักรพันธุ์
4. หม่อมเจ้าหญิงพิมพ์ไพ ทองแถม

แถวที่ 2 :

1. หม่อมเจ้าสมย์เฉลิม กฤดากร
2. หม่อมหลวงหญิงคลอง ไชยันต์
3. หม่อมเจ้าหญิงผ่องผ่องมี สวัสดิวัตน์
4. หม่อมเจ้าหญิงสีตาดำรง สวัสดิวัตน์
5. หม่อมเจ้าหญิงลูอิสาน์ จักรพันธุ์
6. หม่อมเจ้าหญิงรังสาศิศา สวัสดิวัตน์

แถวที่ 3 :

1. หม่อมเจ้าวิศิษฐ์สวัสดิรักษ์ สวัสดิวัตน์
2. หม่อมราชวงศ์หญิงวิสิฐศรี โสณกุล
3. สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี
4. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
5. หม่อมราชวงศ์หญิงพันธุ์ทิพย์ เทวกุล
6. หม่อมหลวงหญิงบัว กิติยากร
7. คุณหมอบแก้ว วิเศษกุล

แถวที่ 4 :

1. พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตรจาตุรนต์
2. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา
3. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงรำไพประภา
4. หม่อมเจ้าจรจบกิติคุณ กิติยากร
5. หม่อมเจ้าหญิงมุสตีลาส สวัสดิวัตน์
6. หม่อมเจ้าหญิงประสพศรี จิรประวัติ
7. หม่อมเจ้าศุภสวัสดิวงศ์สนิท สวัสดิวัตน์

แถวที่ 5 :

1. หม่อมเจ้าชิตชนก กฤดากร
2. หม่อมเจ้ากมลีสถาน ชุมพล
3. หม่อมเจ้าทองศุภมาย์ ทองใหญ่
4. หม่อมราชวงศ์สมัครสมาน กฤดากร
5. หม่อมเจ้าแหวจักษ์ จักรพันธุ์

แถวที่ 6 :

1. หม่อมเจ้ากันทิตรมงคล กิติยากร
2. หม่อมเจ้าถาวรมงคล ไชยันต์
3. หม่อมเจ้าฉัตรมงคล โสณกุล
4. เจ้ากวีละวงศ์ ณ เชียงใหม่





ตราสัญลักษณ์ลำแสงอาทิตย์ส่องผ่านกลีบเมฆแทนพระนามรำไพพรรณีที่หน้าจั่วหลังคาห้องเครื่อง
วังไกลกังวล หัวหิน 2477

**วัตถุประสงค์ของมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี**

1. สนับสนุนการอบรมการศึกษา และให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่ขาดสน
2. สนับสนุนสถาบันการแพทย์ และจัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่คนไข้ที่ยากจน
3. เผยแพร่พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
4. ร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับสถาบันการกุศลอื่น
5. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
2 ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 2441011-12 โทรสาร 2441019